

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 126

I Legislatura

Any 1983 (primer període)

Presidència
del Molt Honorable Sr. Heribert Barrera

Sessió Plenària núm. 65

Primera reunió,
tinguda dimarts 22 de març de 1983

SUMARI

*La sessió s'obre a tres quarts i mig de dotze del migdia. El M. H. Sr. President explica com es desenrotllarà el **Debat general sobre política agrària** (p. 3834) i tot seguit dóna la paraula a l'H. Sr. Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (p. 3834).*

L'H. Sr. Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca comença fent una introducció respecte a la manera com plantejarà i desenrotllarà el discurs (p. 3834).

L'H. Sr. Conseller fa tot seguit «un diagnòstic global de base per a una política agrària del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca», en què explica per què, des de l'òptica del Govern de la Generalitat, el sector agrari català, malgrat l'aparent petitesa de les seves xifres econòmiques, és un sector absolutament estratègic dins d'una òptica de desenvolupament econòmic del nostre territori (p. 3835).

Tracta de la qüestió del marc estatal de la política agrària de la Generalitat (p. 3838).

Exposa després quins són els principis inspiradors de la seva política (p. 3840).

Finalment, exposa les línies programàtiques de política agrària del Departament i els programes i objectius d'actuació (p. 3841). Dins aquest darrer apartat, es refereix al programa de foment i suport a l'empresa familiar agrària i al cooperativisme agrari a Catalunya (p. 3842), al foment de la Formació Professional Agrària i a la incorporació de joves a l'agricultura (p. 3843), al foment del desenvolupament tecnològic i al potenciament de la investigació agrària (p. 3843), al millorament del medi rural i dels factors bàsics per a l'agricultura (p. 3844), a la conservació i la defensa del medi natural (p. 3845), a la política agrària sectorial; programes d'orientació forestal i millorament de la producció forestal (p. 3846), ramadera (p. 3847) i agrícola (p. 3848), al programa de desenvolupament del sector pesquer (p. 3850), i al foment de l'agroindústria i la promoció dels productes agroalimentaris (p. 3851).

La sessió s'aixeca a les dues i quatre minuts del migdia.

SESSIÓ PLENÀRIA Núm. 65

S'obre la sessió a tres quarts i mig de dotze del migdia. Presideix el M. H. Sr. President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major, i el Lletrat Sr. de Alfonso.

Al banc del Govern seuen els H. Srs. Consellers Adjunt a la Presidència, de Governació, d'Economia i Finances, de Política Territorial i Obres Públiques, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Treball i de Justícia.

Ordre del dia

- 1. Debat general sobre política agrària.*
- 2. Debat i votació del Dictamen de la Comissió d'Indústria, Energia, Comerç i Turisme, del Projecte de Llei sobre Residus Industrials i de les esmenes i vots particulars reservats per a defensar en el Ple.*
- 3. Interpehlació al Consell Executiu sobre el nomenclàtor oficial dels municipis de Catalunya.*
- 4. Interpehlació al Consell Executiu sobre unes negociacions entre aquest i el Govern central perquè sigui retirat el recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei de creació de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.*
- 5. Interpehlació al Consell Executiu sobre l'existència de projectils a conseqüència de la batalla de l'Ebre.*
- 6. Interpehlació al Consell Executiu sobre la promoció pública d'habitatges.*
- 7. Interpehlació al Consell Executiu sobre el finançament del pressupost per al 1982.*
- 8. Interpehlació al Consell Executiu sobre la política de traspassos.*
- 9. Interpehlació al Consell Executiu sobre la política d'aquest en relació amb la defensa dels drets de l'infant.*
- 10. Interpehlació al Consell Executiu sobre els capítols VI i VII dels Pressupostos de la Generalitat per al 1982.*
- 11. Interpehlació al Consell Executiu sobre les institucions penitenciàries de Catalunya.*
- 12. Interpehlació al Consell Executiu sobre l'autonomia dels ingressos i les despeses de la Seguretat Social.*
- 13. Interpehlació al Consell Executiu sobre el traspàs de la comissaria d'aigües del Pirineu oriental.*
- 14. Interpehlació al Consell Executiu sobre l'obertura de nous hospitals pertanyents a la Seguretat Social.*
- 15. Interpehlació al Consell Executiu sobre els mitjans de comunicació i les diferents llengües d'Espanya.*
- 16. Interpehlació al Consell Executiu sobre política agrària.*
- 17. Interpehlació al Consell Executiu sobre la distribució de subvencions per a activitats juvenils durant l'exercici de 1983.*
- 18. Moció subsegüent a la interpehlació al Consell Executiu sobre la política de traspassos de competències.*
- 19. Moció subsegüent a la interpehlació al Consell Executiu sobre l'ús de la llengua a l'escola.*
- 20. Moció subsegüent a la interpehlació al Consell Executiu sobre l'establiment d'un Pla de prevenció i extinció d'incendis.*
- 21. Moció subsegüent a la interpehlació al Consell Executiu sobre la lluita contra l'atur a través de la creació de cooperatives*

autònomes de treballadors.

22. Moció subsegüent a la interpehlació al Consell Executiu sobre el Tercer Canal de Televisió.

23. Preguntes amb resposta oral.

Debat general sobre política agrària

El Sr. PRESIDENT : Comença la sessió. El primer punt de l'ordre del dia és el debat general sobre política agrària. Aquest debat es descabdellarà d'acord amb els articles 119 i 120 del Reglament i els criteris interpretatius i complementaris d'aquest article, establerts per la Mesa, que foren publicats al Butlletí número 97.

En la reunió d'avui tindrà lloc la intervenció de l'Honorable senyor Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. El debat continuarà demà amb la intervenció dels Grups, demà al matí, amb les possibles rèpliques pel Consell Executiu a aquestes intervencions i també les rèpliques posteriors dels Grups.

Seguidament, d'acord amb aquests criteris interpretatius, un cop acabat el debat pròpiament, se suspendrà la sessió i, posteriorment, s'obrirà el termini per a la presentació de resolucions. Exactament, l'horari en què tindrà lloc això dependrà una mica de la durada del debat, que en aquest moment no podem preveure exactament. De tota manera, és molt probable que el debat i la votació de les resolucions no podran tenir lloc fins al dijous al matí. És gairebé segur que el debat i la votació de les resolucions no tindran lloc fins al dijous al matí.

Bé, té la paraula l'Honorable senyor Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

El Sr. CONSELLER D'AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA : Molt Honorable President, senyores i senyors Diputats, compareixo avui davant d'aquest Ple per donar compliment a la Resolució que, amb data del 23 de setembre del 1982, va aprovar aquest mateix Parlament, i que feia referència al manteniment d'un debat per tal d'examinar i aprovar, si s'escau, les mesures i les accions necessàries per tal de resoldre o de paliar els greus problemes que actualment afecten els sectors agrícola, ramader i pesquer de Catalunya.

Vull, en aquestes primeríssimes paraules d'introducció, no deixar de referir-me, però, a la primera part de l'esmentada Resolució, aprovada el dia 23 de setembre. Es va dir que es constata la inexistència d'un programa general global de política agrària dissenyat pel Consell Executiu. Per un costat, doncs, aquesta Resolució, i encara que fos en el preàmbul, representava una crítica a l'actual Consell Executiu, si bé en la formulació d'aquesta crítica, lògicament i pel breu text aprovat, no hi havia detall concret o precís, i quedava tot dins de les paraules com «general» i «global». Programa general i global de política agrària, es deia que no existia.

Per una altra banda, i com el mateix text de la Resolució diu, hem de debatre les mesures i accions necessàries per a resoldre i paliar la problemàtica agrària catalana. És en aquesta dualitat de qüestions que jo avui voldria respondre davant vostre, senyores i senyors Diputats. Em proposo, doncs, demostrar, humilment sí però fermament també, que aquest Conseller que us parla i el Consell Executiu de què forma part tenen un programa de política agrària, i que d'aquest programa n'han dimanat i en dimanen unes línies concretes i coherents d'actuació que es converteixen, a la vegada, en accions i activi-

tats concrets, les quals, en el rutllar quotidià de la nostra agricultura i pesca, de mica en mica, es va intentant de resoldre i, crec jo, s'aconsegueix maldant d'assentar les bases d'un sector més preparat i més pròsper.

Ara bé, per a poder fer una política, cal tenir, d'antuvi, un diagnòstic, i, d'això, també vull parlar-vos-en. Així mateix, lògicament, cal tenir present l'abast de l'acció de la mateixa Generalitat, els límits estatutaris i constitucionals i altres límits: els pressupostaris globals; aquests s'han posat de moda darrerament, amb els problemes apareguts en el si de la Comissió Mixta de Valoracions.

Tampoc la tardança o el retard en la presentació dels pressupostos generals de l'Estat no és un factor favorable. No vull entrar a si és justificat o no, solament emfasitzar que no és bo. Però abans d'entrar en el que vull que sigui el cos principal de la meua intervenció, una definició o diagnòstic, i l'entorn i camp d'actuació i les línies mestres i objectius, permeteu-me, senyores i senyors Diputats, recordar les vegades que en aquesta mateixa Cambra s'ha parlat de política agrària globalment: discurs d'investidura del Molt Honorable President, presentació del Programa d'Actuació Econòmica, debats sobre política del Consell Executiu als inicis dels períodes de sessions. En totes aquestes ocasions, en què el Cap de l'Executiu s'ha presentat i ha presentat les línies programàtiques generals, s'ha parlat d'agricultura. No vull, però, entrar a si ja s'ha dit això o allò, o a si el programa ja exposava les línies programàtiques o no; per la raó que sigui, fem un debat, i aquest es comença, segons estableix el Reglament, amb una exposició del Conseller.

Voldria, però, que tant la meua exposició com el debat que posteriorment es farà anés més enllà d'aquestes quatre parets. M'agradaria —i sóc de pagès—, que aquest debat arribés a dur un missatge d'esperança al camp; d'esperança, perquè el debat i les conclusions siguin i arribin a ésser mires elevades perquè el que sigui que es digui aquí vagi sincerament en la línia de cercar una millora de la nostra pagesia; que no sigui únicament un debat o unes sessions purament polítiques.

Estem en un terreny i en un sector que molts de vosaltres, senyores i senyors Diputats, sabeu que és propens al desencís, al qual no li van les grandiloqüències, que diu al pa, pa, i al vi, vi, i que si bé econòmicament representa una taxa baixa del nostre producte interior brut, sí que és un sector estratègic per a l'equilibri territorial i per a la conservació de molts indrets de Catalunya.

Dit això, passaré al que ha d'ésser el cos principal de la meua intervenció. Primer, vull parlar del diagnòstic breu i general perquè, previ a qualsevol formulació d'una política, cal un diagnòstic.

En segon lloc, vull entrar també breument, en el tema de l'entorn de la política agrària a Catalunya, entorn i circumstàncies que són la política agrària de l'Estat.

I, finalment, m'estendré en les línies de la política agrària del Departament i del Consell Executiu i en els programes d'actuació.

Diagnòstic global de base per a una política agrària del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. Els diagnòstics que sovint es fan des d'un punt de vista general de l'economia catalana indiquen que aquesta ha desenvolupat uns atributs específics dins del context espanyol, àdhuc des

d'una òptica europea, que la fan comparable a l'economia de moltes regions avançades dins de l'Europa occidental.

L'economia catalana és sobretot una economia industrial amb un sector de serveis relativament endarrerit i un sector primari amb una història important, però actualment amb una participació molt petita dins de l'activitat econòmica global. Ben entès, aquesta situació, plantejada així breument, és el resultat de la política econòmica general aplicada al país durant els darrers anys — 1959, 1982 —, de la pròpia dinàmica del mercat a Catalunya i a la resta de l'Estat, i de la dinàmica pròpia del nostre sector agrari en relació amb la resta dels sectors econòmics.

Diríem que avui la importància real del sector agrari a Catalunya ve amagada per l'aparent petitesa de les seves xifres econòmiques. Nosaltres considerem que, malgrat això, el sector agrari català és un sector absolutament estratègic dins d'una òptica de desenvolupament econòmic del nostre territori, i, per tant, dins d'una òptica de mitjà i llarg termini, i aquest fet que és important ha estat assumit, com és lògic, dins del nostre programa de govern, i s'ha concretat amb una sèrie de decisions, com es veurà.

Per què considerem important el sector agrari de Catalunya? Per un conjunt de raons que explicarem tot seguit, però que es poden resumir dient que és un sector resistent a la crisi econòmica, és un sector que dona vida i estabilitat a una majoria dels municipis de Catalunya, és un sector que dona suport a una part important de la indústria catalana, i que proveeix eficaçment d'alimentació una gran part de la població catalana, i en certs casos també la població espanyola, amb una relativa eficàcia i amb una competitivitat elevada. El sector agrari participa en un 3% del producte brut de Catalunya; a la indústria agroalimentària li pertoca el 3,4%, i Catalunya aporta el 9 i mig per cent de l'explotació agrària de l'Estat.

El desenvolupament de l'activitat agrària en els darrers vint anys està caracteritzada per un conjunt d'elements que condicionen les seves possibilitats actuals i que també indiquen el camí a seguir en un futur immediat. Aquests elements són els següents:

Uns, propis del sector agrari: elements en l'estructura de les empreses, elements del sector com un tot, elements d'atributs espacials o territorials, elements que afecten l'ús dels factors productius, elements que afecten el marc institucional privat. D'altres, externs al sector: elements del mercat local, elements del mercat espanyol, elements del mercat estranger.

Elements en l'estructura de les empreses. Com vostès saben, enguany s'ha donat fi a les tasques de realització del cens agrari per al 1982, en el qual l'Institut Nacional d'Estadística i la Generalitat han col·laborat a fi i efecte que aquest importantíssim instrument de política agrària estigui ben fet i a satisfacció de les dues institucions. Potser no cal insistir en el fet que encara no disposem de les dades d'aquest cens i que, per tant, tota observació estadística hauria de fer referència com a molt a l'any 1972 i, per tant, assenyalar que probablement a Catalunya avui hi ha unes cent trenta-cinc mil explotacions agràries.

L'explotació agrària catalana, dins la diversitat que es manifesta en la nostra geografia, presenta uns atributs característics que val la pena de recordar.

En primer lloc, la freqüència de la petita i mitjana explotació

és relativament elevada. En 1972, el 70,3% de les explotacions agràries disposaven de menys de 10 Ha de superfície total. Notem que el 12,5% tenien menys d'1 Ha de superfície total. Notem, a més, que en el 1972 continuava existint un grau de parcel·lació elevat, tot i que disminuïa —el 46,7% de les parcel·les tenien menys d'1 Ha. És molt important, per tant, la presència de l'empresa familiar agrària.

En segon lloc, la naturalesa dinàmica de l'agricultura, incloent la ramaderia, ha portat les explotacions agràries catalanes a un procés de mutació continuat. Aquest procés de mutació ha afectat els productes, l'ús dels factors de producció, la forma de produir i la tecnologia. Les explotacions agràries han tendit a produir més d'acord amb les seves possibilitats, donada una certa tecnologia, fomentant, sobretot, aquelles produccions que generen un augment del valor afegit per hora treballada i, al mateix temps, un augment de la intensitat del treball. Fruit d'aquest tipus d'evolució han estat certs tipus de substitució de conreus i produccions, tal com es constata en la fruita, en els farratges, l'aviram i el porcí.

En tercer lloc, hi ha el problema de l'especialització. Dèiem problema, perquè ara, evidentment, les empreses agràries a Catalunya no s'especialitzen lliures de tot condicionament: ho fan assumint uns condicionants estructurals que són ací i que no es poden eliminar més que amb una política global, àdhuc a nivell no solament de Catalunya, sinó de tot l'Estat. El procés d'especialització agrària a nivell de l'empresa ha assumit un conjunt de dificultats que cal recordar.

Primer: el fet que l'oferta de terres per a arrendar o per a comprar és relativament rígida, poc mòbil i que, per tant, l'expansió de l'empresa agrària en la seva recerca de dimensions més grans per a disminuir costos i augmentar productivitat és difícil per aquesta via. En aquest tema incideix, a més a més —com és conegut— el problema de les expectatives de preus degudes a la inflació.

Segon: El fet que la capacitat financera de les nostres empreses està molt limitada, i, per tant, el finançament per a tot tipus de canvi o adaptació.

I, en quart lloc, aquesta especialització ha portat a una forta inversió de capital i sovint aquest no ha rebut la remuneració esperada d'acord amb les tendències del mercat. Això ha donat lloc a un procés progressiu de descapitalització, sobretot després del 1976, en què la taxa de formació bruta de capital fix, és a dir, la inversió nova i simple reposició de capital agrari a Catalunya adopta una tendència regressiva.

Elements del sector com un tot. És a l'abast dels estudiosos el cabal estadístic insuficient i feble de la realitat agrària, i en aquest sentit s'ha iniciat un intent prudent però seriós d'avaluació i classificació de l'estadística agrària que afecta Catalunya. Malgrat tot això, l'evolució de la producció global assenyala bastant clarament un fenomen molt important. Això és que la producció catalana augmenta ja lentament, i que el canvi es realitza a través de l'adequació de la seva composició. Exemple d'això és l'augment d'importància de la producció ramadera per carn o de fruita, durant els darrers vint anys. Evidentment, això té moltes implicacions importants; pensem abans de res que l'orientació d'especialització global de l'agricultura catalana afecta sobretot uns quants productes: els ramaders i la fruita, i que és una especialització deguda, essencialment, a la lliure iniciativa dels nostres pagesos. A més a més, s'ha de con-

siderar que òbviament aquest procés d'especialització és relativament recent i que, per tant, en moltes àrees està encara en plena fase de consolidació, quan el 1972-73 s'inicia un canvi important en la conjuntura mundial, produint des de llavors problemes diversos que són objecte d'atenció més endavant.

Tot això, evidentment, és compatible amb el fet que regions específiques del nostre territori són orientades concretament cap a altres produccions, com l'olivera i la vinya, que són produccions en les quals Catalunya no està especialitzada en relació amb l'agricultura espanyola, però que tenen un important paper social i territorial.

En tot cas, cal recordar que com a conseqüència de les limitacions estructurals apuntades més amunt i de la particular orientació productiva, la despesa agrària externa augmenta considerablement des del començament de la dècada dels setanta, provocant, com és lògic, una situació concreta on els marges de llibertat empresarials són estrets i el risc cada vegada més elevat. Com a conseqüència d'aquest fet, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca ha desenvolupat línies d'actuació tendents a fomentar el màxim aprofitament dels recursos propis, els imputs agraris i els recursos hídrics, tal com es veurà més endavant.

Recordant l'esquema anterior, passem als elements dels atributs espacials o territorials. Abans hem comentat la importància territorial del sector agrari. Valdria la pena de recalcar ara això, precisant alguns conceptes i aportant fins on sigui possible alguns elements que han estat utilitzats pel Departament d'Agricultura com a criteris orientadors. Sovint, no es dóna gran importància al grau de concentració territorial de la producció agrària en un grup de comarques que són el nucli vertebrador del sector des d'un punt de vista global. Hi ha un conjunt de comarques que són essencials per a una part estratègica de la nostra agricultura, i on rau una bona raó del ser del nostre sector. Podríem citar, com exemple, les planes de l'Empordà, d'Osona, del Bages, del Segrià, etcètera, les quals tenen aproximadament totes elles un 44% de superfície agrícola i un 68% de la superfície de regadiu, i que reflecteixen la concentració geogràfica de les grans i petites planes del nostre territori.

L'altre element important és la capacitat generadora de renda del sector agrari, que evidentment és petita si es pren a nivell català global, però en canvi adquireix un nivell molt més elevat fora de la gran concentració urbana (el 20% a Lleida, el 9% a Tarragona, el 7% a Girona, i en comarques, el 12,4% a Osona, a l'Alt Empordà el 8% i al Berguedà el 7,1%).

Finalment, hi ha el concepte de la diversitat de les produccions, però, sobretot, de les combinacions de produccions i la seva interacció amb la geografia, és a dir, la diversitat dels sistemes agraris que es donen a Catalunya. Fet que evidentment planteja també el tema de la mediterraneïtat d'algunes de les produccions nostres, i la seva conseqüència en problemes tan importants com els efectes de l'adhesió d'Espanya a la Comunitat Europea. Sobre aquest tema —ho recordo— hi ha un document presentat pel Departament al Parlament.

El grau de diversificació existent a Catalunya és realment important i explica la necessitat d'adaptar les accions i els mitjans de política agrària a mesura que es pugui a la realitat diversa d'aquests sistemes agraris. El cabal d'estadística agrària disponible no permet encara fer anàlisis massa sofisticades. És

possible, però, indicar en temes genèrics, algunes característiques territorials de la nostra agricultura. Cal indicar, per exemple, que malgrat que aproximadament un 40% de la població agrària s'ubica en territori d'orientació productiva mediterrània, això no obstant produeix aproximadament el 28% de la producció ramadera, fet que indica fins a quin punt les orientacions productives ramaderes estan implicades en tot el territori, i explica la necessitat de, sense perdre globalitat en la política agrària, no prescindir de la necessitat d'aplicar solucions específiques a les situacions concretes de cada zona.

Els desequilibris territorials de Catalunya són una manifestació de la situació i estructura geogràfica i econòmica del país, i de la manca d'atenció durant tants anys als moviments dels incentius econòmics per a la localització d'activitats econòmiques inter i intracomarcals. Des del punt de vista del nostre Departament, aquests desequilibris estan caracteritzats per una disminució de la població de les grans àrees del país, una manca d'oportunitats econòmiques i de qualitat de vida en l'entorn, que són causa d'aquell abandonament.

La gravetat d'aquests fenòmens és variada, d'acord amb la naturalesa de cada zona: les zones mediterrànies, les zones del sistema cerealista, les zones del sistema farratger, ramader. Cal, però, tenir molt en compte dos tipus de zones amb desequilibris territorials. D'una banda, les zones de muntanya pirinenca i pre-pirinenca; d'altra banda, les zones deprimides de la muntanya mediterrània. Les primeres es caracteritzen per un predomini de la producció ramadera i forestal, i per una petita participació dins de la producció final agrària a Catalunya —un 10% tot plegat. Les segones es caracteritzen per unes produccions molt tradicionals: oliveres, vinya, fruit sec, en zones amb poques alternatives dins i fora del mateix sector agrari. Aquesta realitat és base, evidentment, d'un dels principis inspiradors de la nostra política.

Elements que afecten l'ús dels factors productius. El procés de canvi del nostre sector agrari està dominat, sens dubte, pel gran descens de la població activa agrària. Aquest descens ha produït una alteració important de les condicions generals de desenvolupament de les empreses. D'una banda, s'ha produït un envelliment de la població ocupada. És freqüent la manca d'una continuïtat generacional de les empreses, la qual cosa explica la necessitat d'establir programes que tendeixin a millorar les condicions d'accés a la gestió dels joves agricultors i les condicions generals d'índole tributària.

D'altra banda, el descens de la població activa ha fomentat una procés de substitució de treball per altres modes productius, i ha generat un aixecament del grau de mecanització i un augment de la taxa d'assalariats, especialment en les àrees meridionals, i també una part important de l'agricultura a temps parcial ha aparegut simultàniament a la disminució de la població; en les àrees de muntanya, com una conseqüència ineludible de l'absència d'activitat econòmica durant un llarg període de l'any; en les àrees periurbanes, com a conseqüència de la simultaneïtat d'activitats no agràries en moments de creixement econòmic. Si es pogués reflectir gràficament, es podria dir que, durant els últims trenta anys, cada dia el sector agrari perdia setze persones actives. Però l'aspecte més negatiu d'aquest procés és que no ha estat un procés harmònic; al contrari, ha estat descoordinat, imprevist, deixant cada agricultor i cada ramader sol davant les grans decisions que havia de

prendre. El resultat, avui, és una població activa agrària que no supera molt el cinc per cent de la població activa catalana i un sector amb un elevat ús de factors productius intensius en capital i tecnologia.

Es planteja, doncs, com a part del problema d'ordenació i de racionalització de la nostra agricultura, l'orientació en l'ús de productes químics, la maquinària, el tipus d'intensificació ramadera i, potser, àdhuc, la mateixa organització del treball agrari dins l'explotació.

Aquests punts són elements importants de la gestió tècnico-econòmica, que es manifesten cada dia dins la vida del pagès, i també, al cap de l'any, com a elements de fre de la renda, del valor afegit. El factor capital és, òbviament —ho hem dit abans—, un element important en tot desenvolupament agrari. La seva intensitat, la seva orientació, l'aplicació d'aquest capital a una producció o a una altra, amb una tecnologia que cal conèixer i escollir, són coses fonamentals davant de les quals els empresaris agraris catalans han estat sols però han tirat endavant.

Els problemes de finançament, en relació amb el risc de la producció, són, de fa uns quants anys —setanta-cinc, setantais—, uns problemes dels més seriosos a què fa cara l'empresa agrària.

Elements que afecten el món privat. Una economia sense institucions vàlides no és viable. El sector privat, i concretament l'agricultura, ha anat madurant i emmotllant les seves institucions. Les dècades anteriors han assenyalat un avançament moderat de la gestió de l'empresa en propietat. S'haurà de veure, a la llum del cens agrari d'enguany, 1982, si aquesta tendència s'ha mantingut. La introducció de la ramaderia intensiva ha necessitat una regulació de les relacions entre el ramader i l'empresa industrial. Així ha anat sorgint un cos de regulacions privades, acceptades, que es denomina «integració vertical», i que ha estat objecte d'estudi pel mateix Departament d'Agricultura, conscient que s'havien d'introduir uns criteris objectius i transparents d'ordenació en aquest conjunt de pràctiques, en benefici de les parts i del mateix sector ramader.

Aquests creuen els elements interns del sector; ara estudiarem els elements externs del sector.

Com hem vist, el sector agrari català es troba immersit en una situació caracteritzada per problemes permanents que afecten la seva capacitat de reacció, però també hi ha altres problemes. Efectivament, el sector agrari català, al llarg de la seva vivència en les últimes dècades, ha vist el seu entorn canviar. Primer, durant una època de creixement econòmic; després —i és l'experiència més recent—, durant els anys de l'estagnació econòmica general.

Les relacions econòmiques entre el sector i la resta de l'economia protagonitzen, al meu entendre, el problema agrari d'avui, i es pot dir que el principal fet que caracteritza el desenvolupament agrari català és, sens dubte, la seva progressiva relació amb la resta de l'economia, especialment amb els sectors industrial i financer.

S'estableix, així, un complicat sistema de relacions entre els problemes estructurals del sector —problemes permanents, problemes històrics— i el seu comportament de reacció al seu entorn. Aquest complex sistema de relacions es considera al nivell dels mercats, i tradueix la diversa orientació de la pro-

ducció agrària catalana cap als diferents mercats. Primer, el propi, dominat pel fet urbà. Segon, el mercat espanyol, caracteritzat històricament per un ambient de proteccionisme i per una dinàmica regional complexa. Tercer, el mercat internacional, on té una importància especial la Comunitat Europea.

En cada un d'aquests mercats, la nostra agricultura manifesta la seva capacitat competitiva en forma diversa, d'acord amb les produccions i els homes que les produeixen i comercialitzen. I, per damunt de tot, l'Estat, amb la política de preus i de mercats, condiciona les tendències, presumiblement en un intent d'estabilitzar el mercat i garantir rendes mínimes als productors mitjans espanyols.

Des de la nostra òptica, el problema es resumeix considerant que l'actual especialització productiva catalana ha estat el resultat de tot el que s'ha exposat: la política agrària de l'Estat, els problemes estructurals de l'agricultura catalana, que actuen com a condicionants, i les dinàmiques dels tres tipus de mercat que he indicat.

Elements del mercat local.

Sota els efectes del creixement urbà i els anys de creixement econòmic —1960-1968—, l'agricultura catalana ha disposat d'un mercat local de consum de productes agraris i alimentaris elevat i creixent. Aquest mercat ha significat, tradicionalment, un objecte d'interès per a la nostra producció. Aquesta n'ha rebut directament els efectes i les incitacions econòmiques. Això últim té un cert interès, ja que el mercat de l'Àrea Metropolitana ha desenvolupat formes de comportament específiques, que corresponen a les característiques de la població que hi viu i a la renda per càpita de què disposa. Aquestes característiques, estem acostumats a resumir-les dient que, essencialment, ens trobem davant d'un mercat de consum de productes de qualitat elevada i d'un mercat exigent.

Aquest mercat local s'ha caracteritzat, a més, per un canvi de naturalesa important. Ens referim, naturalment, a la predominança de la demanda de productes agraris per a transformar, efecte aquest quantificat a finals de la dècada dels seixanta en un 60% de la producció agrària catalana. Posteriorment, aquesta proporció ha augmentat, probablement, prop d'un 80%. Observem aquest increment de transformació de productes agraris com una nova necessitat, perquè ja hi estan entrant també productes produïts a l'horta.

D'alguna manera, podríem afirmar que aquesta evolució al nivell del mercat català —i que, òbviament, es repeteix, en part, en altres mercats— arriba a definir una divisió de funcions entre el sector agrari productor i el sector agrotransformador; el primer s'orienta, sobretot, cap a la producció de béns intermedis, mentre que el segon s'orienta cap a la producció de béns de consum final.

En tot cas, aquesta realitat agroindustrial transformadora, que ja té la seva història, no es consolida a casa nostra fins a un període relativament recent; probablement, des del 1975. I es troba, encara avui, en fase de consolidació, que, evidentment, pot haver estat retardada pel mateix procés de crisi econòmica general que ha afectat tots els sectors industrials.

Elements del mercat espanyol.

Catalunya és una zona de concentració d'activitat econòmica de l'economia espanyola i està orientada cap al mercat espanyol. Aquesta també és una realitat indiscutible, sobre la qual no cal estendre's. El sector agrari participa també d'aques-

ta realitat, i projecta la seva producció cap a la resta de l'Estat en una elevadíssima proporció, fruit d'una tendència creixent. Òbviament, això és el resultat de la pràctica històrica d'un mercat únic on les diferents zones productives intercanviaven aquells productes amb què s'han anat especialitzant relativament.

En aquest sentit, mereixen ser manifestades algunes característiques de la nostra relació comercial agrària amb la resta de l'Estat, que ens ajudaran a situar en el seu lloc correcte les polítiques agràries que des de Catalunya o de fora han menat.

En primer lloc, cal destacar el caràcter deficitari de la balança comercial agroalimentària catalana, característica permanent i de tendència creixent que manifesta la naturalesa del mercat català i també la mateixa orientació productiva catalana.

L'agricultura catalana és una agricultura eficient però petita, amb possibilitats insuficients per a abastar la població resident i turística. Es tracta, doncs, d'una agricultura que treballa dins d'un mercat deficitari i que, per tant, és sensible a la competència, i està acostumada a rebre els efectes de les tensions dels altres mercats espanyols i, en menor mesura, dels productes estrangers.

Les relacions comercials agroalimentàries catalanes es caracteritzen, essencialment, en el cas del comerç amb la resta de l'Estat, per definir Catalunya com una zona importadora de productes per a transformar i exportadora de productes transformats, en els quals està relativament especialitzada, com és el cas de la producció ramadera, especialment el porcí i l'avi-ran. Cas diferent, com tindrem ocasió de comentar, és la seva relació amb el mercat internacional.

Les relacions comercials agràries amb la resta d'Espanya estan relativament concentrades en un grup de comunitats de l'Estat: València, Aragó, Madrid i Andalusia, essencialment, malgrat que també manté relacions amb la resta de comunitats.

Finalment, les relacions comercials agroalimentàries de Catalunya, seguint una tendència històrica important, han anat pesant, amb intensitat creixent, en la indústria alimentària, malgrat que aquest fenomen s'ha manifestat molt més en relació amb l'exportació alimentària cap a l'estranger.

Elements del mercat estranger.

Com que ja hem indicat que l'agricultura catalana s'ha orientat cap al mercat interior, no sorprendrà ningú que s'afirmi que l'exportació agrària catalana cap a l'estranger és relativament petita, equivalent, aproximadament, a un 11% del producte final agrari, i significa el 6,8% de l'exportació agrària de tot l'Estat.

El fet és, però, que, com que l'exportació agrària està concentrada encara en un nombre relativament petit de productes, per a aquests el mercat exterior és evidentment una font important de renda. Aquests productes són, majoritàriament, productes hortícoles i fructícoles, ornamentals, vins i licors. Com veiem, doncs, produccions tipificades com a mediterrànies.

Malgrat això, en altres produccions hi ha una voluntat exportadora, per sectors preparats ja cap a l'exportació, i que només han de superar limitacions organitzatives i de política sanitària —estem pensant en el porcí.

D'altra banda, les nostres importacions de l'estranger també sofreixen un grau elevat de polarització. Estimat a l'any 1980,

els 18 000 milions de pessetes en blat de moro i els 31 000 milions de llavors i fruites oleaginoses equivalen al 50% del valor d'importació d'aliments. Aquest tema ja es va debatre en aquesta Cambra.

Com és natural, aquesta relativa polarització dels corrents comercials afecta directament les zones productives localitzades en grups específics de comarques en el cas d'exportació i, en general, arreu del territori en el cas d'importació.

També és important de recordar la incidència de la destinació geogràfica de l'exportació catalana, destinada —prop del 50%— a la Comunitat Econòmica Europea, i que hi ha una pèrdua progressiva de pes en aquest mercat en les nostres exportacions, senyal, alhora, d'una difícil competència en un mercat tan durament protegit per la política agrària comunitària i també per un procés relatiu de diversificació de mercats.

Continuant amb la fase de diagnòstic, vull entrar, encara que breument, en dos sectors específics poc considerats: el forestal i el pesquer.

El sector forestal a Catalunya.

Cal subratllar que la superfície forestal a Catalunya ocupa, aproximadament, el 58% del seu territori; és a dir, 1 800 000 Ha, i és evident el seu caràcter d'infraestructura natural bàsica del país.

D'aquella superfície, 1 145 000 Ha són arbrades, encara que de vegades amb una densitat defectiva; és a dir, constitueixen la superfície forestal boscosa capaç de complir realment aquelles funcions que tradicionalment es classifiquen en: funció de superfície, derivada del simple fet de l'existència del bosc; funció econòmica, conseqüència de l'aprofitament forestal de tota mena; funció protectora per a la conservació dels sòls, protecció de conreus, evitar aterraments dels embassaments, regularització del règim hidràulic, etcètera —en definitiva, funció de protecció del medi físic; funció recreativa i social, servint de lloc d'esbarjo i, fins i tot, de descans espiritual per a alguns catalans.

La política forestal, sens dubte, serà més encertada com més s'aconsegueixi l'exercici de les esmentades funcions pels terrenys forestals. Ara bé, per a encetar amb seriositat l'ardua tasca, cal tenir en compte la realitat física, econòmica, social i jurídica del sector. Considero imprescindible fer una breu descripció de les seves notes més característiques en el nostre país.

Característiques físiques. Una forta alteració de les associacions vegetals naturals per l'acció de l'home i per altres factors actuant al llarg del temps, i una gran diversitat en l'actual vegetació, que va de la muntanya mediterrània a l'alta muntanya de tipus alpi i subalpi, amb taques importants de muntanya mitjana de tipus eurosiberià, cosa que comporta tractaments silvícoles i treballs de repoblació amb tècniques molt variades.

Percentatge de boscositat —relació en termes percentuals entre la superfície arbrada i la superfície geogràfica total— lleugerament baix per a Catalunya, el 36%, i amb xifres molt baixes algunes comarques, un 16% a algunes contrades tarragonines.

Boscositat *per capita* —hectàrees arbrades per habitant— alarmantment baixa a les comarques més densament poblades —Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès i Maresme tenen en conjunt una ratio de 0,03 hectàrees/habitant.

Àmplies zones desforestades i en molts casos desprovistes

de vegetació arbòria, per la qual cosa estan sotmeses a greus processos d'erosió: Alt Empordà, Garraf, Tarragonès, Baix Camp, Pallars Jussà, etcètera.

Característiques jurídiques: és important destacar que el 82% de la superfície forestal catalana és de propietat privada; la resta són monts de l'Estat transferits a la Generalitat de Catalunya, o monts de titularitat pública —d'entitats locals o veïnals—, aquests últims amb tutela de l'Administració forestal. La legislació vigent en matèria forestal configura la propietat forestal com una propietat vinculada a la seva pròpia conservació i millora i el control es confia a l'Administració que està facultada per a regular els aprofitaments.

Característiques socio-econòmiques: hi ha una demanda creixent d'espais forestals pels ciutadans; la pressió demogràfica en algunes zones és enorme. En moltes zones, la importància de la ramaderia extensiva cal contemplar-la per tal de compatibilitzar els aprofitaments dels pasturatges amb la persistència i creació de masses forestals arbrades, evitant la històrica tensió entre forestals i ramaders. El sector forestal està descapitalitzat. Els costos d'explotació, progressivament creixents, han fet que els principals productes forestals —fusta, suro i llenya— donin uns rendiments nets en clara regressió. Les inversions de nova implantació tenen uns terminis d'amortització desmesuradament llargs, els treballs culturals uns costos excessius. Cal donar suport a tot el foment de la producció forestal des de les instàncies públiques. Un important percentatge dels treballadors del bosc no tenen cap grau d'especialització. El mercat de productes forestals està sotmès a fortes pressions exteriors i manca la seva ordenació. La indústria de primera transformació de fusta i suro està, en molts casos, endarrerida i disseminada: el 1981, el nombre de treballadors del sector de la fusta i el suro afiliats a la Seguretat Social era de 32 027 per a tot Catalunya, i la tendència és francament regressiva, havent augmentat el percentatge respecte a la desocupació industrial del 5,5% el 1980 al 6,2% el 1981. És necessari aprofundir més en el coneixement del sector.

Agents de desforestació. Finalment —per no allargar-me en aquesta síntesi—, cal citar els agents causants de la despoblació arbòria dels terrenys forestals, com la pressió demogràfica, l'extracció de materials constructius, la rompuda de terrenys forestals per a activitats agràries, el pasturatge excessiu, les plagues forestals, però, sobretot, l'enorme efecte desforestador dels incendis forestals, que des del desembre de 1981 al juliol del 1982 han devastat prop de 20 000 hectàrees.

El segon sector a considerar és el pesquer. El sector pesquer, després d'uns anys de forta expansió a Catalunya i arreu de l'Estat, ha entrat, a Catalunya i arreu de l'Estat, en una fase delicada de la seva existència, a causa de diversos factors que han incidit en la seva evolució. El sector pesquer a Catalunya en l'actualitat desembarca unes 60 000 tones de peix a l'any, aproximadament el 5% del total espanyol. Aquest peix s'extreu amb una flota de 2 100 embarcacions, amb un registre brut de prop de 28 000 tones, i amb una potència de 178 000 cavalls. La tripulació es compon de prop de 8 700 homes, però cal tenir en compte que es considera que aquest sector genera treball complementari amb un factor de multiplicació de 10 a 11, i per tant implica moltes persones. De la composició de l'estol de vaixells català per especialitats, es desprèn que la flota litoral o costera domina l'activitat de la pesca a

Catalunya quant a desplaçament i potència dels vaixells, però que la flota artesanal té molta importància pel nombre de persones que s'hi dediquen. Aquest darrer tipus de pesquera es relaciona directament amb el sector de serveis i la seva activitat real depèn força de la demanda estacional de peix. Pel que fa a la pesca de gran altura, és inexistent.

Podem descriure com a principals factors determinants de les condicions actuals del sector les següents: sobreexplotació de recursos de la plataforma litoral, com a resultat de l'excés de vaixells de gran potència que hi feinegen, inadequats per a les possibilitats extractives reals d'aquesta plataforma. Segon, com a resultat del punt primer, hi ha una progressiva pèrdua d'eficiència extractiva dels vaixells i, per tant, de la capacitat de fer front a les despeses de la pesca. L'encariment del preu dels combustibles, que disminueix també el guany obtingut amb l'extracció, i, darrerament, es preveuen bones possibilitats —i aquesta és la nota positiva— en el desenvolupament d'activitats paral·leles a la pesca, com són l'aqüicultura i els cultius marins.

Retornem a l'agricultura, considerant el que ens mancava, el marc estatal de la política agrària de la Generalitat. La política agrària espanyola es caracteritza, en els deu últims anys i fins a l'última legislatura que acaba de començar, per un procés mimètic respecte a la política agrària que duu a terme el bloc de països contingut dins la Comunitat Econòmica Europea. Cap al final dels anys seixanta s'inicia la consolidació de l'actual estructura orgànica del Ministeri d'Agricultura. Es pot dir que dins la història agrària del país s'ha anat variant l'accent que l'Administració posava en certes línies d'actuació —faig referència, amb això, a la creixent importància d'organismes com FORPA i SEMPA, dins la gestió de recursos financers de l'Estat destinats a una orientació de la producció agrària espanyola. Aquesta política, també s'ha de dir, ha anat perdent força en els seus aspectes estructurals, dins els quals, en tot cas, Catalunya no va fruir mai d'una atenció especial, malgrat que, per exemple, en certs tipus de programes podia haver aspirat a ser objecte de més atencions. Cal recordar la part tan important de zones muntanyoses que té Catalunya, i també cal recordar l'ancianitat de l'obra de regadiu d'infraestructura bàsica, que data de començaments de segle.

Aquest caràcter mimètic de la política de preus i mercats es dona al mateix temps que una altra característica ja tradicional de la política agrària espanyola. Em refereixo, evidentment, a l'obstinada consideració uniforme de l'agricultura espanyola, com si el tractament de la política agrària hagués de considerar tots els problemes agraris d'Espanya dins un mateix criteri, i oblidar que la veritable igualtat no s'obté aplicant el mateix criteri a problemes diferents, sinó que s'obté quan s'intenta de resoldre cada problema tenint en compte l'entorn i els aspectes específics que l'afecten. És per això que creiem, precisament, dins l'àmbit agrari, que l'Estat de les Autonomies pot aportar un element fonamental d'una major eficiència i racionalització de la política agrària total espanyola.

Dit això, cal recordar quina ha estat, a grans trets, l'evolució de les magnituds agràries espanyoles al llarg dels últims anys, i constatar que la política agrària de l'Estat no ha significat, al llarg d'aquest període, almenys cap millora notable dels ingressos de les persones que treballen al sector. No cal ser particularment observadors per a adonar-nos que, si bé la renda

per càpita agrària ha augmentat en un 29%, del 76 al 81, això ha passat, essencialment, perquè ha disminuït la població agrària de l'Estat, i aquesta disminució ha estat més forta que la disminució de la renda agrària. I això, la disminució de la renda i la disminució de la població, ha estat malgrat que la despesa pública ha estat cada vegada més important. Dit en termes més planers, i observant el que es cobra i el que es paga des de l'agricultura, la relació entre els preus percebuts i els preus pagats s'ha anat deteriorant constantment, fins fa relativament poc, havent-se perdut, des del 1976, més d'un 20% de la capacitat de compra respecte als ingressos de l'agricultura.

Per què hem analitzat, encara que breument, aquests fets globals? Perquè considerem que la política agrària de l'Estat és un fet important, que afecta de manera substancial les possibilitats d'èxit de la política agrària que es pugui dur a terme des de Catalunya, i, també, des de qualsevol Comunitat Autònoma de l'Estat. No vull dir, amb això, que no sigui necessari mantenir una coordinació entre les diferents autonomies dins del marc de l'Estat, per a realitzar els diferents programes agraris que hi pugui haver. En realitat, aquest Departament, a diferents nivells i amb diferents mitjans, ha exercit la funció de comunicació i coordinació, sempre que això ha estat possible. El que vull dir és que a causa de la consideració uniforme dels problemes agraris d'Espanya que s'ha adoptat i que s'adopta des de l'Administració central, la política agrària que se'n deriva condiciona i limita els esforços i els programes que tenen com a objectiu, com és lògic, el foment, l'orientació i la vertebració del sector agrari, en aquest cas, el català. És des d'aquesta òptica que s'ha d'assumir la interpretació que hem fet de la Constitució i l'Estatut, en matèria d'agricultura, entesa en el sentit més ampli i profund de la paraula.

Les competències, en matèria agrària, de la Generalitat, que en la seva majoria ja han estat assumides i que al llarg d'un extens període de negociacions han estat dotades de mitjans procedents de l'Administració de l'Estat —cal no oblidar-ho—, han d'ésser enquadrades en aquest problema general d'aquesta aparent inconsistència, entre una política de preus i de mercats, en la qual no hem pogut incidir més que de manera ocasional, i, d'altra banda, les actuacions específiques que hem anat realitzant, referides a les produccions i a les estructures catalanes en els programes d'actuació de les quals els haig de parlar més tard.

El Departament ha assumit aquest problema a dos nivells diferents i igualment importants: d'una banda, ha estructurat un seguit d'instruments que li permeten d'assegurar el seguiment dels problemes de les produccions i dels mercats agraris, d'interès per a Catalunya, així com els efectes de la política agrària de l'Estat dins d'aquests mercats. És en aquest sentit que s'ha d'entendre la creació d'una xarxa comptable agrària pròpia per a col·laborar i entendre de manera molt directa els fets reals comptables a casa nostra. I, en un altre nivell, les actuacions que el Departament ha tingut en relació amb el mateix sector agrari català, en moments concrets en què la gravetat dels problemes ha fet que, bé a petició dels mateixos interessats, bé per pròpia iniciativa, s'hagi anat configurant una política que hem denominat de taules sectorials i que respon als principis i criteris exposats per aquest Conseller davant d'aquesta Cambra, en una altra ocasió. En aquest sentit, reafirmem la voluntat d'aquest Departament, en la contínua inter-

venció, col·laboració i presència en tots aquells problemes que afectin els interessos agraris catalans i en els quals la política agrària de l'Estat pugui tenir conseqüències importants.

És de desitjar que en un futur pròxim pugui haver-hi canals instrumentats de comunicació i cooperació que, d'una banda, connectin directament les diferents administracions afectades i, d'altra, amb una política racional, de representació de la Generalitat en els organismes estatals que més interès tenen o poden tenir en la política de preus i mercats espanyols.

Després de veure aquesta anàlisi breu de les activitats agràries, forestals i pesqueres a Catalunya, quins han estat els principis inspiradors de la nostra política? Abans d'entrar en l'última fase de la meua exposició, vull citar, encara que breument, els principis bàsics sobre els quals es configura el programa polític agrari d'aquest Govern. No cal insistir que un programa d'actuació sectorial —l'agrari, sobre el qual intervinem avui— s'ha de contemplar també immersit en el programa de política global d'un govern. No entraré, lògicament, en aquest darrer que, en repetides ocasions i a través del màxim responsable de l'Executiu, d'una banda, o amb ocasió de les campanyes electorals, de l'altra, s'ha anat exposant i vosaltres ja coneixeu. Sí que vull, però, remarcar aquells principis que dins del context global del nostre projecte polític són la base inspiradora de la nostra actuació en el camp agrari.

El primer és que la riquesa de Catalunya ha estat i és en els seus homes i en l'encert que sempre han manifestat de tenir com un dels més alts valors la dedicació al treball, la lluita per un benestar material i social, el fet d'estar amatents als canvis i als descobriments que han marcat l'evolució econòmica i social d'Europa.

D'altra banda, dins el marc de la crisi general del món occidental, l'economia catalana té uns problemes específics. La nostra economia es basa molt primordialment en la indústria transformadora, en productes de demanda final i en una xarxa d'empreses petites i mitjanes. Cal trobar l'encaix d'aquest model econòmic en una economia molt influenciada per les grans empreses estatals i multinacionals. La nostra indústria produeix molts productes encara tradicionals no prou avançats tecnològicament, els quals, a més, estan amenaçats per les produccions dels països en vies de desenvolupament.

Així, Catalunya ha de posar atenció prioritària en la resolució dels seus problemes econòmics i socials. En la pròxima dècada s'ha d'afavorir el canvi de la nostra estructura econòmica de manera que puguem fruir d'una posició més avançada i competitiva en el context dels països europeus. Això passa en el camp agrari per la competitivitat i el manteniment de la nostra agricultura, pel millorament de les nostres bases i actuacions en aspectes cabdals de la recerca i de l'activitat d'innovació i desenvolupament, per la millora de l'ensenyament tècnic i de les activitats d'investigació i recerca lligades a aquest, per la potenciació en la introducció de noves tecnologies i la promoció per a la realització de tasques innovadores. Això significa també anar cap una fonda transformació de les explotacions agràries, agrícoles, pesqueres i forestals potenciant tot l'àmbit del que s'anomena agroindústria i marindústria.

Al canvi econòmic, i de forma paral·lela, ha de correspondre el canvi social integrador, superant tota possible divisió de la nostra comunitat. Això no s'ha d'entendre únicament com una acció dirigida a la població immigrada i a la seva plena i fra-

terna incorporació a la realitat social i històrica de Catalunya. Es refereix també a harmonitzar i superar les diferències entre la Catalunya urbana i la Catalunya rural, entre els grans nuclis industrials i els petits centres agraris, entre les àrees costaneres i les pirinenques, entre la Catalunya pobre i la Catalunya rica. I això s'ha de fer considerant una política global per al món rural, al qual s'ha de donar una especial atenció i valoració a través d'una política d'infraestructures i de millora del medi rural i defensa i conservació de la natura.

Dit això, passaré a exposar a continuació quines són les línies programàtiques de política agrària del Departament i quins són els programes i objectius d'actuació.

Ho faré agrupant-los sota els àmbits següents. Primer, programa de foment i suport a l'empresa familiar agrària, i al cooperativisme agrari a Catalunya; segon, foment de la Formació Professional agrària i de la incorporació dels joves a l'agricultura; tercer, programa de foment del desenvolupament tecnològic i potenciació de la investigació agrària; quart, programa de millora del medi rural i dels factors bàsics per a l'agricultura; cinquè, la conservació i defensa del medi natural de Catalunya; sisè, política agrària sectorial, programes d'orientació, foment i millora de la producció forestal, ramadera i agrícola; setè, programa de desenvolupament del sector pesquer i, darrerament, programa de foment de l'agroindústria i de promoció dels productes agroalimentaris de qualitat.

Línies de política agrària del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. Programa de foment i suport a l'empresa familiar agrària i al cooperativisme agrari a Catalunya. Descripció de la situació actual i objectius generals. Les empreses familiars constitueixen majoritàriament les explotacions agràries catalanes i són la base de la seva producció agrícola i ramadera. Aquestes empreses presenten una problemàtica que cal veure des de tres aspectes diferents: l'explotació agrària en si, la família que en depèn i que li dona suport, i el conjunt d'explotació i família que està integrat en una comunitat, en unes circumstàncies que tenen vessants econòmiques i socials.

Moltes d'aquestes explotacions tenen una base productiva insuficient per a assegurar la seva viabilitat futura i els empresaris necessiten incrementar i millorar llurs coneixements tècnics i gerencials per a emprar adequadament els recursos disponibles. Igualment, la dona pagesa participa en tasques productives al mateix temps que duu el govern de la família.

D'altra banda, les cooperatives agràries, que s'han de contemplar com a continuació de les explotacions familiars, necessiten potenciar llurs activitats per tal de complementar i continuar les accions productives d'aquelles, tot contribuint a donar-los la dimensió que no tenen. Les cooperatives agràries i les formes d'agricultura de grup ofereixen a les explotacions familiars la possibilitat d'augmentar els equips i mitjans existents, millorar els subministraments i donar sortida a les produccions agràries i ensem, assegurar també la consolidació i manteniment dels principis bàsics d'actuació solidària i democràtica al món rural.

Per tot això, l'ampliació, la consolidació, la millora i el desenvolupament del cooperativisme agrari a casa nostra significarà avançar en l'estructura del món pagès, ajudarà millor al benestar social de la pagesia i contribuirà al progrés de la societat catalana en general, i es constitueix, junt amb l'objectiu de foment i suport de l'empresa familiar, en una de les

línies mestres d'actuació del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

Quins són, un cop assentats els objectius generals, els objectius específics que el Departament vol atènyer en aquesta línia? En primer terme se cerca la modernització i capitalització de les empreses familiars agràries per tal de : assegurar la dimensió productiva adient amb l'empresa, perquè pugui emprar racionalment els mitjans productius i assegurar una renda agrària satisfactòria; afavorir l'assentament de joves agricultors, tant a l'empresa familiar, com en noves explotacions agràries, de manera que continuïn formant part d'aquest sector productiu, evitant l'envelliment del sector i la desertització del camp que llur marxa provocaria; modernitzar-la, mitjançant l'aplicació de noves tecnologies i, així, facilitar l'adequació de la seva oferta a les exigències de la demanda.

Tanmateix, la modernització de les explotacions familiars i l'assoliment d'una agricultura competitiva signifiquen augmentar i refermar la capacitat empresarial dels agricultors, de manera que menin llurs explotacions d'una manera racional, des del punt de vista econòmic, i que puguin orientar llurs decisions dins de l'empresa adequadament. Per això, el Departament actua en les línies de : assegurar la capacitació tècnica permanent dels agricultors i donar formació als joves que no poden assistir als cursos reglats de formació professional (planters); donar capacitat empresarial als agricultors de manera que uneixin els aspectes productius i econòmics de l'empresa i augmentin l'ús dels mitjans de producció; tot això orientat a obtenir unes produccions competitives i a donar viabilitat econòmica a l'explotació; promoure i incrementar les activitats de grup en el doble aspecte de millorar les condicions de vida i de treball al medi rural i de crear empreses associatives que millorin els processos de producció, de venda i de transformació dels productes agrícoles i ramaders. En aquest cas, es contribuiria a augmentar el valor afegit, el qual romandria en el sector.

Punt 1.3. Promoció de la dona en el món rural i, particularment, en el context de l'empresa familiar. Totes les decisions que es prenguin dins l'explotació afecten fortament tota la família, i, per tant, cal que tots els seus membres en puguin ésser participants. La mestressa participa en les decisions i tasques d'explotació i, cada vegada més, ella està lligada a les activitats productives, tant de gestió com d'administració de l'empresa; per això, la dona necessita una ajuda per a poder fer cara a les seves necessitats.

En relació amb el foment del cooperativisme agrari, les línies específiques d'actuació ja vénen marcades en el Decret 174/82, del 17 de juny, que aprovava el Programa de Foment del Cooperativisme Agrari a Catalunya (PROFOCAC). En síntesi, el que es persegueix és : fomentar l'educació i formació cooperativista mitjançant la divulgació i l'ensenyament dels principis bàsics del cooperativisme entre la població rural donant un èmfasi particular a la joventut; la formació dels socis i dirigents de cooperatives en els aspectes relacionats amb la gestió i direcció de cooperatives agràries, així com en aquells altres aspectes d'interès. Millorar el nivell tècnic a través de : promoure el coneixement i l'aplicació de formes adequades de direcció i de gestió de l'empresa cooperativa; donar a conèixer —i contribuir-hi— l'aplicació de les noves tecnologies en els processos de producció, transformació i

comercialització dels productes agraris de les cooperatives; prestar suport econòmic i posar a disposició de les cooperatives constituïdes, o en vies de constitució, les línies de subvenció i creditícies adients, per tal que puguin fer cara a les inversions necessàries encaminades a la millora, en general, de llur funcionament i viabilitat futura. Promoure la intercooperació : fomentar la pràctica de la solidaritat cooperativista; afavorir l'establiment de relacions entre cooperatives de producció i consum, i afavorir les relacions internacionals entre cooperatives.

Quines línies d'actuació té per això el Departament? Establiment d'una línia específica de modernització i millora integral de l'empresa familiar agrària a través de l'estímul de noves inversions, per mitjà de millores permanents, instal·lacions, equipaments, tancaments de cicles, etcètera, amb l'objectiu d'incrementar el nivell de renda de les explotacions pageses. Aquesta línia d'ajut a les inversions, que inclou la compra de terres per ampliació de la base territorial, serà específica per a l'empresa familiar agrària, com ja s'ha dit, i substituirà, a Catalunya, la que estableix el Reial Decret 200/1982.

D'altra banda, amb la finalitat de donar l'adequada protecció a l'empresa familiar, es desenvoluparà la normativa en matèria fiscal, referent a l'explotació familiar agrària, que estableix la Ley del Estatuto de la Explotación Familiar Agraria de los Jóvenes Agricultores, i, ensems, s'especificaran les bases que estableix la Directiva Comunitària 161/1972, sobre desenvolupament i comptabilitat de les explotacions agràries. El Departament treballa en aquest sentit en l'elaboració de la normativa escaient, que contempli aquests aspectes, a més del registre de les explotacions familiars.

Se seguirà en la línia de la capacitació tècnica empresarial dels titulars de les explotacions familiars i, en aquest sentit, es mantindrà la línia d'actuació iniciada el 82, amb les explotacions familiars agràries de caràcter pilot —Decret 272/82. Les empreses capdavanteres han fet un notable esforç en aquest sentit i constitueixen ja un exemple aplicable a les altres empreses de característiques similars. Es pretén continuar potenciant l'avenç d'aquestes explotacions i aprofitar la seva experiència per a mostrar-la als altres agricultors, per a la realització de demostracions, per a la introducció de nous llocs productius, i també permetre la realització d'estades i de treballs pràctics de joves que segueixen processos de capacitació i formació professional.

Es potencien les activitats ja iniciades en relació amb la capacitació i la promoció de la dona a pagès, amb cursos breus de perfeccionament i d'actualització professional —cursos de dues-centes hores, durant els quals es dona assistència professional i es fan reunions de grups.

Es potenciaran les accions emmarcades ja en el programa de foment de cooperativisme agrari a Catalunya i en el que fa referència a la formació cooperativa, el foment de la intercooperació i assessorament i assistència tècnica. S'enfortiran, i es potenciaran les relacions amb la federació de cooperatives agràries de Catalunya i se li donarà el suport adequat.

D'altra banda, en l'exercici del 1983 s'establirà com una única línia específica del Departament la de subvencions i inversions de cooperatives agràries i federacions o associacions de cooperatives.

Així, doncs, el Departament, en matèria de subvencions

per a la modernització, disposarà de dues línies ben definides i específiques; una, com ja s'ha dit en el punt A anterior, per a l'explotació familiar agrària; l'altra, per a les cooperatives agràries. Per a ambdues línies, en el corresponent Decret d'instrumentació legal, s'establiran criteris generals d'aplicació i destinació preferents sobre la base de: condicions intrínseques de l'explotació cooperativa: s'afavoriran les de dimensions viables; zona geogràfica d'ubicació: s'aplicaran límits màxims de subvenció o ajut a les que estiguin radicades en zones de muntanya o desfavorides, en la línia marcada en la Llei de Muntanya; sectors preferents en relació amb la seva importància social i/o econòmica per a Catalunya —es declaren per a aquest any sectors preferents, en el cas de cooperatives, l'oli, la fruita seca, el vi i els cítrics; tipus d'acció: es consideren preferents aquelles accions encaminades a una millora de processos de gestió i direcció de l'empresa, i aquelles altres de millora dels processos de transformació i comercialització.

A més a més, en el cas de les cooperatives, es pretén promoure que aquestes apliquin un control econòmic intern, auditories. El Departament vol assegurar en aquest sentit que les cooperatives apliquin els coneixements i sistemes de gestió i control interns que assegurin la seva viabilitat econòmica actual i futura.

Foment de la Formació Professional agrària i de la incorporació de joves a l'agricultura. L'agricultura catalana només podrà assegurar el seu desenvolupament si un nombre suficient de joves ben preparats romanen al camp i agafen la direcció de les empreses familiars o en creen d'altres, amb la qual cosa s'evitarà el preocupant envelliment del nostre sector agrari. És per això que una altra de les línies bàsiques de la política del Departament està encaminada vers el potenciament de la formació professional agrària i també vers l'establiment d'activitats i programes d'aprenentatge continuat. Amb la xarxa d'escoles i centres del Departament se supera el mig milió de places de formació professional de primer i segon graus. Aquesta oferta es troba a l'abast dels joves futurs pagesos, ja que els dotze centres i les tres escoles de capacitació es troben repartides per les nostres comarques. Les necessitats, però, estan per damunt, tant pel que fa a la demanda de la formació de primer grau com a les especialitats de segon nivell, que resten limitades a les tres escoles.

Convé, doncs, fer un esforç per tal d'ampliar el primer grau i posar-lo a l'abast de tota la població pagesa catalana. Tanmateix, continuarem establint més especialitats de segon nivell —ja n'hem establert tres de noves— i continuarem fent activitats conduents al reciclatge i formació de joves que cerquen llur incorporació a l'empresa agrària. Per aquesta raó el Departament d'Agricultura té establerts els següents objectius específics i programes d'actuació:

Ampliar l'oferta de places de Formació Professional de primer i segon graus. Encara que en els tres darrers cursos ja hem duplicat aquesta oferta, segons els estudis de les necessitats de Formació Professional agrària fets per nosaltres, hem de continuar elevat aquest nombre de places.

Millorar la qualitat de l'ensenyament. Per tal d'adaptar els ensenyaments de caràcter agrari a les necessitats reals i canviants del sector, ens hem plantejat la posada a punt de tots els factors que incideixen en el projecte educatiu. Per tant, s'ha establert un programa de reciclatge del professorat, es milloren

les instal·lacions docents i els serveis.

Tercer: ampliació de l'oferta sectorial de Formació Professional agrària. A més de potenciar els centres existents, cal establir-ne de nous per tal de cobrir uns buits significatius que hi ha en alguns indrets del territori, i, així mateix, convé crear noves especialitats.

D'aquesta manera, s'ha creat, o es preveu la creació, dels següents centres: Escola Forestal, el 6 d'abril iniciarà el seu primer curs; Escola d'Horticultura Ornamental; Escola d'Agricultura de Muntanya, gairebé finalida la seva construcció. Dins d'aquest objectiu específic s'ha posat en marxa la realització de cursos de transformació o reconversió de capatassos agrícoles en capatassos forestals, i, per altra banda, l'inici d'activitats en matèria de capacitació nàutico-pesquera i en matèria d'indústries agroalimentàries.

Finalment, promoure la incorporació del jove en la direcció de l'explotació agrària, tot afavorint i promovent l'establiment d'acords familiars i facilitant, a través de línies de crèdit i ajut econòmic adient —crèdits d'incorporació i de capacitació—, les despeses d'instal·lació, millora o construcció d'habitatge.

Foment del desenvolupament tecnològic i potenciament de la investigació agrària. Les empreses agràries viuen un procés fort, que va augmentant, de transformació i d'utilització de nova tecnologia; aquesta és necessària per tal de millorar les produccions, quantitativament i en qualitat, fer cara al repte previsible de l'entrada al Mercat Comú i donar resposta a una demanda molt variable i específica pels consumidors. Molta d'aquesta tecnologia és forània i no es pot emprar sense ser sotmesa prèviament a uns processos de control i d'adaptació a les condicions diverses de totes les nostres comarques. D'altra banda, l'agricultor també ha de conèixer les característiques de la nova tecnologia per tal d'emprar-la adequadament i evitar errades que ocasionarien resultats contraris als previstos. Paral·lelament, cal intensificar els esforços d'investigació agrària.

Les motivacions bàsiques per a endegar i executar una acció de potenciament de la investigació agrària a Catalunya es troben, per una banda, en les pròpies característiques de l'agricultura catalana i, per l'altra, en el greuge històric que en matèria d'investigació en general i investigació agrària en particular ha patit el nostre país.

L'agricultura catalana, en relació amb la de la resta de l'Estat —vull dir-ho, i és veritat—, es pot considerar com una agricultura avançada, i per aquesta raó més necessitada d'una constant renovació i millora tecnològiques. Al mateix temps, alguns dels subsectors agraris de gran importància a Catalunya —producció animal intensiva, sector carni, fruits secs, etc.— gaudien d'un notable oblit pels organismes d'investigació oficial a nivell estatal. Per altra part, sense investigació pròpia no es podrà alleugerir la dependència tecnològica del nostre país. Per aquests motius, el Departament considera de gran interès i importància incidir sobre l'agricultura catalana amb una línia programàtica que estimuli l'avenç tecnològic de les explotacions i les empreses, i, alhora, que permeti assentar les bases infraestructurals i de treball a mitjà i llarg termini per tal de disposar de tecnologia pròpia.

Els objectius que es persegueixen amb aquesta política d'actuació són els següents: Conèixer, avaluar i contrastar la nova tecnologia agrària que la ciència va posant a l'abast de

l'home, tot assegurant, en el procés de la seva aplicació, l'adaptabilitat a les condicions agronòmiques i climàtiques de les nostres comarques.

Promoure el canvi tecnològic de les nostres explotacions, tot facilitant i ajudant la incorporació de nous avenços.

Establiment de les línies pròpies d'investigació orientades a la resolució de problemes derivats de la nostra agricultura, tot evitant duplicitats amb les activitats de recerca d'altres organismes, universitats o centres de l'Estat, o d'altres Comunitats, perseguint els objectius generals de : augmentar la productivitat i estabilitat de la producció, millorar la qualitat dels productes agroalimentaris i assolir un màxim aprofitament dels recursos naturals i productius.

Com a objectius específics es persegueix : reducció de la utilització de mitjans de producció d'origen extraagrari, i tractar d'aconseguir un màxim valor afegit d'origen biològic; reducció de la dependència de recursos exteriors — blat de moro o soja; millor utilització de l'energia en agricultura; reducció de les pèrdues de producció agrària degudes a malalties, plagues i malures; impuls de la indústria agroalimentària; adequació de l'oferta de productes agropecuaris a la demanda dels mercats interiors i exteriors; augment de la productivitat agrària, d'establiment de la producció, mitjançant la selecció genètica.

Finalment, dins encara d'aquesta línia programàtica de potenciament de la investigació i el desenvolupament de la nostra agricultura, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca continuarà treballant en la línia de descentralització en aquest camp, ja iniciada amb la creació dels centres de Mas Bové i Lleida, i d'integració en unitats adequades de les tasques de recerca, divulgació, ensenyament i promoció.

Millora del medi rural i dels factors bàsics per a l'agricultura. Malauradament, molts indrets de la Catalunya rural pateixen encara les deficiències quant a infraestructura, en general, i a serveis col·lectius, que, a part de significar un fre al desenvolupament de les explotacions agràries, signifiquen una més baixa qualitat de vida, i ambdós factors sumats poden contribuir a un procés de desertització. Paral·lelament, el desenvolupament de l'agricultura és fortament condicionat pels factors agronòmics i climàtics de les diferents comarques. En aquest sentit, juguen un paper molt important els recursos hídrics, que si són disponibles i amb un ús adequat, fan l'agricultura menys vulnerable pel medi, i, a través d'una intensificació de cultius, permeten assolir cotes més altes de productivitat. Tanmateix, però, moltes vegades no s'arriba a donar un ús eficient als recursos hídrics, i en un país com Catalunya, on aquest factor és tan escàs, cal establir els programes adients d'estalvi i màxim aprofitament.

Per tot això, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca té establertes com a línies prioritàries d'actuació en aquest àmbit les següents : millora de la infraestructura rural — xarxa viària, regadius comunitaris, drenatges, obres de condicionament, etcètera— en zones i comarques especialment declarades per a aquesta finalitat i zones d'ordenació d'explotacions, mitjançant l'actuació directa del Departament. En els moments actuals s'està treballant en zones d'ordenació d'explotacions de la Segarra, les Garrigues, Priorat-Falset i Baix Empordà, i molt aviat es començaran les actuacions en el Pallars Sobirà i Pallars Jussà, que foren declarades zones d'ordenació d'explotacions pel Govern de la Generalitat.

Amb motiu de les inundacions del passat mes de novembre s'ha posat de manifest la necessitat de tenir un coneixement al més concret possible de les característiques dels camins existents, especialment en les zones de muntanya, així com de disposar de certes vies secundàries en les degudes condicions per tal d'assegurar les comunicacions en cas de danys en la infraestructura viària, mentre es reconstrueixen les principals o normals. Per aquest motiu, d'acord amb el que ja disposa l'article setè del Decret 409/1982, s'ha redactat, conjuntament amb el Departament de Política Territorial i Obres Públiques, el Pla de camins de les comarques del Pirineu i pre-Pirineu, que comprèn un catàleg dels camins dependents dels municipis, del Departament —medi rural i medi natural—, o d'IRYDA, amb la seva longitud i característiques, i en el qual es proposen unes actuacions que els millorin, per tal d'assegurar les comunicacions i, al mateix temps, facilitar l'accés a petits nuclis de població i afavorir la promoció agrícola, forestal o turística de la zona delimitada pel Pla.

En aquesta mateixa línia va també l'actuació ja iniciada l'any 1982, Decret 251/82, encaminada a resoldre els problemes d'infraestructura viària d'ús fonamental agrari i de sanejament de les terres de conreu que es produeixen en les zones agràries situades als voltants dels nuclis urbans industrials. Es preveu actuar en les següents comarques : Baix Llobregat, Maresme, Barcelonès, Baix Camp, Tarragonès, Gironès i Segrià.

El Departament, davant l'escassetat d'un recurs bàsic per a l'agricultura, com és l'aigua, considera com a línia primordial de la seva actuació el foment de l'aprofitament i l'estalvi dels recursos hidrològics per a l'agricultura. Prioritàriament, aquesta línia d'acció es du a terme en aquelles zones on aquests recursos hídrics són més deficitaris, les zones àrides. També, i en la línia d'estalvi, es contempla l'actuació de rendibilització d'aigües residuals depurades per a assolir un triple objectiu : aigües de més qualitat, increment de superfícies regables i litorals més nets. En aquesta línia d'acció es treballa des de l'any passat, en què fou publicat el Decret 252/82, sobre regs amb aigües depurades, i s'estan promovent els de Castelldefels, Viladecans, Cervera, Llorenç del Penedès, la Garriga, la Llacuna i Reus. En una primera etapa, com a objectius concrets, es marquen una sèrie d'accions en les àrees, tant del Baix Llobregat, la Segarra, el Penedès com el Priorat.

Foment de regadius privats : s'ha estat treballant molt intensivament en el foment de regadius d'iniciativa privada mitjançant la concessió d'ajudes econòmiques consistents en subvencions i préstecs a través d'entitats financeres privades sobre la base del Reial-decret 1200/81, de l'any 1982, s'han concedit dues mil cent trenta-set ajudes, amb un total de 1 095 milions de pessetes de subvenció i 2 844 milions de pessetes de préstec. Encara que aquesta línia d'ajut ha finalitzat recentment, el Departament té previst continuar fomentant aquests regadius, i en aquest sentit s'està preparant el Decret corresponent per sotmetre'l a la consideració del Consell Executiu. Dins d'aquest àmbit d'actuació sobre els recursos hidrològics, també és important el tema de la investigació i la captació de recursos subterranis en zones deficitàries. Davant la importància que es considera que té el tema dels regadius per a l'agricultura en el nostre país, s'està elaborant el Pla de regadius de Catalunya, per tal de tenir una visió global de la situació actual, conveniència i possibilitats d'ampliació i millora de les

existents, així com també disponibilitat de cabals i de terrenys adequats per a la creació de nous, tenint en compte el cost i la viabilitat tècnico-econòmica d'aquests. El Pla permetrà també establir un programa d'actuació, fixant les prioritats d'acord amb els criteris socio-econòmics objectius.

La racionalització i la reordenació de la base territorial de les explotacions pageses és també un objectiu principal. Per aconseguir-ho s'està actuant en dues vessants: per una part, la concentració parcel·laria, i, per l'altra, les ajudes per a la compra de terres per tal de promoure la creació d'explotacions agràries familiars viables i, com a cas particular, facilitar l'accés a la mateixa propietat dels arrendataris. En la primera s'actua —en la concentració parcel·laria— en la zona de l'alt Mogent, declarada ja de concentració parcel·laria, i s'han fet els informes previs a la declaració en els municipis de Sallavina, Sant Mateu de Bages i Cardona. Hi ha en estudi les actuacions en la zona de la Secleta de Lleida, la concentració de la qual es va decretar abans de les transferències a la Generalitat de Catalunya. Problemes econòmics dificulten que es tiri endavant.

El Departament considera que l'elevació del nivell de benestar de la població rural és també condició indispensable per tal d'evitar el despoblament de les zones rurals i l'envelliment dels seus habitants. S'ha d'aconseguir, no solament a través de la millora de l'estructura de les explotacions agràries i de l'elevació de la renda dels agricultors, sinó també mitjançant accions de millora del medi rural i llurs condicions de vida. Amb aquesta finalitat, en les comarques d'ordenació d'explotacions es concedeixen subvencions als ajuntaments per a fomentar el desenvolupament de les comunitats rurals, tant per a obres que contribueixen a la millora de l'equipament dels serveis i a la modernització de l'hàbitat, com per aquelles destinades a la millora del benestar social de la població. També se'n concedeixen, encara que en percentatges sobre la inversió més inferiors, a nuclis rurals fora de les comarques d'actuació directa o especial del Departament, per a obres d'infraestructura i millora del medi rural. En aquest sentit, i per a paliar l'aïllament en resposta a una demanda creixent, davant l'elevat cost de les seves instal·lacions, es van establir, mitjançant el Decret 231, del 82, les ajudes per a fomentar la instal·lació de telèfons rurals fora de nuclis de població i en nuclis de població de menys de cinquanta habitants, destinades als titulars d'explotacions agràries que reunissin certs requisits.

Des de l'òptica del desequilibri territorial, ja he dit que cal tenir en compte que el sector agrari compleix una doble funció essencial que configura la vida i el territori a casa nostra. D'un costat, suposa el manteniment d'una activitat econòmica que fixa la població al territori, i, d'un altre costat, permet el manteniment del patrimoni natural, gràcies a la presència d'unes activitats humanes que ajuden a la racionalització d'ús d'aquest patrimoni, àdhuc a la seva conservació i protecció. El cas és que aquesta tasca tan important que compleix el sector agrari no rep cap mena de compensació de part de la societat i molt poca de part de l'Administració a través de la política de preus i mercats.

Per això, l'Administració de Catalunya, conscient d'aquesta problemàtica difícil, va iniciar, al seu dia, una tasca prèvia d'inventariar aquelles zones que, per les seves característiques, es podien definir com a zones deprimides i zones d'agricultura de muntanya. Aquest inventari, que ja està completat, donarà

lloc a una normativa que té com a finalitat, entre d'altres, la d'establir prioritats d'aquest Departament, des de l'òptica de les zones deprimides i de muntanya, i els avantatges diferencials que els corresponen.

Conservació i defensa del medi natural. La conservació i defensa del medi natural és d'una gran transcendència en molts aspectes. En aquests últims mesos, amb les inundacions del 7 i 8 de novembre de 1982, i anteriorment amb els incendis forestals, s'ha fet més evident la importància de dur a terme una política decidida, àmplia i pressupostàriament sòlida en aquest camp. Els efectes de les pèrdues de masses forestals i la degradació de la coberta vegetal, ja sigui causada per incendis o per utilització defectuosa, accentuen els fenòmens torrencials, erosius i tots els danys materials i pèrdues de vides humanes que comporten les inundacions, la pèrdua de la fertilitat del sòl, amb les consegüents baixes de producció, sedimentació en embassaments, en pèrdues d'aigua, energia disponible, etcètera.

Aquest àmbit ha estat, des del primer moment, objecte d'especial atenció. A Catalunya, es perden anualment de 60 a 80 milions de tones de terra. És a dir, l'equivalent teòric a 0,1 mm/any de pèrdua de sòl a tota la superfície. Però aquesta xifra, que ja en si és important, s'incrementa notablement si es consideren només les zones sotmeses a erosió i els efectes negatius per l'aterrament d'envasaments i llits de la xarxa hidrològica, manca de regularització del règim hidràulic de la correntia superficial, pèrdua de sòls agrícoles, deteriorament del paisatge, etcètera. És clar, doncs, que la lluita contra l'erosió figura entre els objectius prioritaris del Departament. Està elaborant-se el pla de lluita contra l'erosió a Catalunya, del qual ja s'ha conclòs pràcticament l'inventari de punts negres de la xarxa hidrològic-forestal. Es treballa en col·laboració amb el Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Aquest pla contemplarà els diferents aspectes de la lluita i prevenció, per un costat, i les zones i comarques més amenaçades en aquest sentit, per l'altre, de tal manera que l'acció sigui selectiva i dirigida a resoldre els problemes i deficiències més acusats de la nostra geografia.

Així, s'establiran les obres i treballs necessaris per a: establir i conservar els sòls forestals inestables, fixar les dunes continentals i marítimes, conservar els sòls agrícoles, corregir torrents i rambles, prevenir allaus i defensar marges, i es potenciaran les obres i treballs, molt importants, hidrològic-forestals i de repoblacions protectores, obres complementàries i de tractament de masses boscoses protectores. Es contemplen com a zones prioritàries d'actuació, en principi, les comarques següents: Berguedà, Osona, Ripollès, Cerdanya, Alt Urgell, Pallars —els dos—, Vall d'Aran, Baix Ebre i Priorat. És també objectiu prioritari la prevenció i disminució del risc d'incendis forestals i de la seva propagació.

La tasca del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca s'adreça fonamentalment a: treballs de vigilància i detecció d'incendis forestals, així com acció immediata d'extinció dels focus, quan això és possible; treballs de prevenció i disminució del risc d'incendi i de la seva propagació, en el quals s'inclouen: disminució de la massa de sotabosc i treballs de silvicultura, xarxa viària de caràcter forestal per a l'accés als treballs d'extinció que, naturalment, tenen altres usos, moltes vegades no solament forestals, en benefici de la població rural.

Cal fer especial menció dels treballs de repoblació i reconstrucció dels terrenys afectats pels incendis forestals, que figura, lògicament, com a objectiu prioritari del Departament, i, en aquesta línia, ja es tenen iniciats, elaborats o preparats els plans següents: el Pla d'Actuació Urgent a la zona de Begues, comarca del Baix Llobregat i del Garraf, amb una inversió plurianual prevista —cinc anys— de 705 milions de pessetes per a una superfície lleugerament superior a les 8 000 Ha, ja iniciat; redactat i proposat al Consell Executiu per a la seva aprovació el Pla d'Actuació Urgent de Tarragona, comarques del Baix Camp, Ribera d'Ebre i Baix Ebre, amb una inversió plurianual de 774 milions de pessetes, per a una superfície de 7 000 Ha; plans en redacció, el de Jorba-Igualada, comarca de l'Anoia, el de Montcada i Reixac, comarca del Vallès Oriental i Occidental, i el de la zona de Sant Feliu de Codines, comarca del Vallès Occidental.

És, doncs, l'objectiu immediat la regeneració de masses forestals, amb la repoblació de 20 000 Ha, especialment de terrenys cremats entre el mes de desembre del 81 i el mes de juliol del 82. Els plans, en síntesi, contemplen: la repoblació forestal, que es farà amb espècies pròpies de les comarques afectades, pins, alzines i roures, així com pollancre, verns, salzes, garrofers, etcètera, als llocs adients; condicionament de basses abandonades i construcció de noves per tal de tenir reserva d'aigua i disposar-ne per a fer cara als focs; condicionament de pistes forestals ja existents i construcció de pistes noves; senyalització de perill de foc i mesures de divulgació i restrictives per a evitar-lo. Vull fer notar, però, en parlar d'aquests plans, que la recuperació d'aquestes zones sinistrades i també la posada en marxa decidida del pla de lluita contra l'erosió no podran ser una realitat a mitjà termini, si no és que es disposi de recursos necessaris per a fer cara a les elevades inversions que comporta la realització de les obres de recuperació, reconstrucció i treballs necessaris.

Entenem que, davant de situacions ecològicament greus, calen actuacions enèrgiques, i per això es defineixen, com a línies prioritàries dins d'aquest programa, les apuntades, que necessiten, aleshores, també un esforç pressupostari. Com a objectius complementaris, dins d'aquesta línia política d'actuació, de conservació i de defensa del medi natural, el Departament treballa en: l'augment, de manera equilibrada, de la utilització de pastures naturals i de la producció de matèria proteínica derivada de la fauna cinegètica i piscícola continental; satisfer les necessitats culturals, esportives, d'esbarjo de la col·lectivitat en els espais naturals. Junt amb l'acció de defensa dels espais forestals, cal també l'actuació sobre pastures, donada la complementaritat d'ambdues produccions i la importància de la ramaderia extensiva a les zones de muntanya; el foment de la fauna piscícola i cinegètica pretén, no només preservar l'existència de les diferents espècies, sinó possibilitar la satisfacció de necessitats socials esportives, culturals i d'esbarjo i la producció de matèries alimentàries proteiques d'origen animal per al consum humà.

I, finalment, s'és conscient de la demanda, cada vegada més elevada, d'accés a la natura, i això fa que s'hagi de dedicar especial atenció a preservar determinades zones per a dedicar-les a aquests usos, parcs naturals i altres espais protegits. En aquest sentit, s'estan avançant estudis per a la declaració de parcs naturals, Cadí, Pedraforca i Cap de Creus.

D'altra banda, cal facilitar, com ja s'està fent, l'accés a aquests espais i fer-hi les adequacions necessàries, i facilitar el contacte i l'aprenentatge de la natura als infants, a través de les ja establertes aules de la natura, així com la investigació i l'estudi dels ecosistemes integrals. Com a principi general, es vol aplicar la ineludible necessitat de convenciment de la població rural afectada, de manera que l'acció no s'interpreti com una agressió, sinó com un manteniment i suport de les activitats tradicionals, les quals cal fomentar, així com compensar les limitacions que es considerin necessàries per raons de qualificació. El medi rural no es pot transformar en una àrea de serveis gratuïts per a la població. És necessari, doncs, no caure en una visió exclusivament urbana d'aquest tema.

Política agrària sectorial. Programes d'orientació, foment i millora de les produccions forestal, ramadera i agrícola. Fins ara he parlat d'aspectes estructurals i infraestructurals de la nostra política agrària. Passarem, a continuació, a expressar aquelles altres línies d'actuació, present i futura, que incideixen sobre els diversos sectors productius.

En primer terme, i donat que tot just he parlat de medi natural, vull expressar, encara que breument, els objectius i línies d'acció prioritària per al sector forestal.

La política agrària de l'Estat ha subestimat la significació econòmica del sector forestal quant a la seva contribució al producte nacional brut, i aquest no és desprovisat d'interès ni és tan reduït com per no prendre'l en consideració. La balança comercial espanyola reflecteix un dèficit en productes forestals per valor de 50 000 milions de pessetes i una previsió creixent d'aquest. Aquesta situació, que a Catalunya pot ésser encara més accentuada, cal considerar-la i tenir també en compte, entre els objectius prioritaris de la política forestal, l'atenció preferent a la producció forestal. Dins d'aquest programa general, es consideren objectius: foment i millora de la producció forestal. Les repoblacions forestals, al marge dels seus efectes sobre la protecció dels sòls, paisatge i beneficis socials, són una important font d'augment dels nostres recursos forestals, de cara a afrontar una demanda en augment; per tant, és un objectiu específic i bàsic d'aquest programa el foment de l'extensió de la cobertura forestal i la millora del seus aprofitaments. En relació amb aquest apartat, tenim avançats els treballs per a l'elaboració del text de la Llei d'Aprofitaments Forestals a Catalunya, amb els següents objectius: obtenir una ordenació de l'oferta de productes forestals; crear àrees d'integració d'aprofitaments forestals, especialment en fusta i suro, amb el suport de la Generalitat; crear consells comarcals forestals, amb participació d'entitats locals i particulars, propietaris de boscos, ramaders i administració forestal; obtenir una racionalització en tot tipus d'aprofitaments forestals. També, en connexió amb aquesta línia, es realitzen i s'incrementaran les següents accions: repoblacions forestals en monts propis d'utilitat pública i en conveni o consorci a les comarques del Berguedà, Osona, Bages, Garraf, Tarragonès, Baix Camp, Terra Alta, Ripollès, Alt Empordà, la Selva, Cerdanya, Pallars Jussà i Sobirà, Vall d'Aran, Alt Urgell i Urgell; el foment de repoblacions i millores d'iniciativa privada, amb línies de subvenció a noves plantacions amb espècies nobles i d'interès econòmic i social, i per al tractament silvícola, repoblacions, construcció i conservació de camins forestals, talla-focs, plans desocràtics, millora de pastures, així com aportació

gratuïta de plançons; actuacions aproximadament en les mateixes comarques.

Foment de l'aprofitament dels residus forestals i de la neteja de boscos : conjuntament amb els Departaments de Treball i d'Indústria i Energia, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca fa més d'un any que treballa en el programa que podríem titular, simplificant, de neteja de boscos. S'han fet importants experiències que, des del punt de vista forestal, penso que poden donar lloc a importants expectatives de cara al futur. La retirada de restes de tallades i la neteja de vegetació de sotabosc, en aquells indrets en què les condicions del terreny ho aconsellen, produeixen els següents beneficis : millora de la massa arbòria, quant a creixement de diàmetres i qualitat de la fusta; millora de la repoblació natural; disminució del risc de propagació d'incendis forestals; disminució del perill de focus de plagues forestals, en particular d'insectes perforadors.

La quantitat de biomassa que es pot obtenir en moltes finques forestals d'aquests residus és de l'ordre de 28 tones per hectàrea. L'energia calorífica que poden proporcionar és a raó de 3 tèrmies i mitja per quilo de producte, o sigui de 98 000 tèrmies per hectàrea.

En aquestes xifres, producte d'experiències reals obtingudes amb diversos equips als quals ha estat donada la formació adequada pels tècnics del medi natural i de la guarderia forestal, s'ha treballat en més de 100 Ha i s'han produït més de 3 000 tones de material. Hi ha un nombre creixent d'indústries interessades en aquest producte per a substituir el fuel-oil o altres combustibles. S'hi pensa, doncs, amb moderat optimisme, perquè és una experiència nova, portada i discutida en el Congrés Forestal de Moscou, i vista de manera jo podria dir que fins a cert punt entusiasta per tota l'àrea mediterrània present en aquell Congrés, pel que significa d'estalvi de fonts d'energia que s'han d'importar, pel que significa de neteja de boscos, especialment al Mediterrani; avui dia aquesta neteja es fa prohibitiva pel seu cost normal, si no s'aconsegueix abaratir-lo d'aquesta manera.

I, per fi, aprofitament dels pasturatges i equilibri pastures/boscos.

Com ja s'ha comentat abans, aquesta línia d'acció recolza des dels primers moments aplicant el principi de compatibilització entre ramaderia intensiva i les seves masses forestals, amb mesures d'ajut a la infraestructura d'aquesta ramaderia.

Programa d'orientació, foment i millora de la producció ramadera.

La producció ramadera és de cabdal importància a Catalunya. Dins del producte final agrari la ramaderia representa ja un percentatge superior al 55%, la qual cosa ens apropa, quant a estructura de producció final agrària, als països més desenvolupats. La ramaderia catalana es caracteritza pel fort pes de la branca de ramaderia intensiva : porc, aviram i vaquí de llet, la qual en els darrers vint-i-cinc anys ha tingut un fort desenvolupament. Aquest mateix desenvolupament, ràpid i alhora no massa organitzat, determina o és causa dels principals problemes que l'afecten. D'una altra banda, en molts indrets de Catalunya, particularment en zones de muntanya, es donen condicions relativament favorables —pastures, pluviometria— per al desenvolupament de la ramaderia extensiva, si bé aquesta, per raons de tipus estructural, jurídic —monts comunals— i financer, encara no ha assolit el pes que hauria de represen-

tar. Per això, dins d'aquest programa sectorial del foment i la millora de la producció ramadera, el Departament té establerts i es proposa de continuar les següents línies generals d'actuació : protecció i defensa dels animals i llurs produccions; prevenció i lluita contra la pesta porcina africana; implantació i difusió de la selecció i millora genètica i mètodes moderns de la reproducció del bestiar, i foment i orientació de les produccions amb un èmfasi particular cap al sector lleter —pla de reestructuració— i la ramaderia extensiva.

Protecció i defensa dels animals i llurs produccions. Objectius generals. L'objectiu fonamental que es persegueix amb les actuacions en el camp de la sanitat animal és el d'aconseguir la major rendibilitat dels recursos ramaders i disminuir els costos de producció mitjançant l'eradicació i control dels processos infecciosos o parasitaris que hi incideixen negativament a través de les pèrdues per mortalitat, disminució de la producció, reducció dels cicles de producció o pèrdues de penetració en mercats interiors o exteriors. Hom avalua a nivell d'Estat que el cost de les principals malalties representa un 20% de la producció final ramadera. A nivell de Catalunya, tenim la mateixa consideració que té l'Estat quant a aquesta xifra.

Com a segon objectiu, i de més importància, es persegueix dur a terme i assolir una missió preventiva respecte a la salut pública, la qual cosa indubtablement confereix als projectes de producció sanitària dels animals i les seves produccions una considerable transcendència social.

Objectius específics. Reducció del cost econòmic que representen les malalties que afecten la ramaderia per mortalitat, pèrdues de producció, estabilitat i avortaments. Reducció de la vida econòmica dels animals, cost d'indemnitzacions, medicaments i serveis veterinaris i altres pèrdues —comerç interior i exterior.

En quines línies concretes actua i es planteja continuar aquest Departament? En primer terme, mitjançant la promoció de les campanyes de profilaxi i higiene animal, amb el foment de l'ús racional dels mètodes i sistemes de profilaxi biològica i de lluita farmacològica contra les següents malalties : febre aftosa, brucel·losi bovina, brucel·losi ovina i cabrum, ràbia, agalàxia contagiosa, parasitosis internes i externes, agents vectors i rates, mastitis bovina, loques i verroasi de les abelles.

És en aquest sentit que s'han realitzat tres campanyes de vacunació obligatòria ja, brucel·losi, glossopeda, agalàxia contagiosa, lliurant gratuïtament la vacuna, llevat en porcs d'engreix, que se'n subvenciona el 50%.

Això ens ha permès superar amb èxit les diferents onades de les esmentades malalties.

Així mateix es realitzen campanyes de lluita de mastitis en vaquins de llet i de desparasització i de desratització de les explotacions ramaderes. Cal ressenyar, finalment, la primera campanya que s'ha iniciat de profilaxi de les abelles, sector que el Departament considera interessant, no solament com a complement de les explotacions i aprofitament en zones àrides, sinó, a més, pel seu valor pollinitzador, que permet la millora de la producció dels fruiters.

En segon terme, es pensa actuar —i s'actua ja i s'ha incrementat l'actuació en xifres molt substancials— en campanyes de sanejament. Per tal d'evitar reinfeccions de les explotacions, s'ha iniciat l'eradicació a Catalunya d'una sèrie de malal-

ties del bestiar, especialment, com he dit abans, la brucel·losi i tuberculosi, pel seu caràcter de transmissibles a l'home. Aquestes accions es porten conjuntament amb el sector ramader, mitjançant concerts de sanejament.

Aquestes dues línies d'actuació necessiten una estructura descentralitzada, de suport, i per això s'han creat ja els centres de sanitat ramadera de Girona, Vic, la Seu d'Urgell, la Pobla de Segur, Reus, Tortosa i Móra d'Ebre, amb la consegüent dotació laboratorial. Aquests centres asseguruen, per una altra banda, la participació dels professionals i dels ramaders en l'establiment dels programes concrets de lluita a nivell comarcal o supracomarcal.

En tercer lloc, però potser com a acció més important, s'ha d'esmentar l'aprovació d'agrupacions de defensa sanitària. L'Administració en aquest cas exerceix una tasca de catalitzador i estímul a l'establiment d'agrupacions de ramaders que voluntàriament s'uneixen per prevenir i lluitar contra les malalties transmissibles del bestiar. El Departament ha donat especial suport a aquesta línia d'actuació, i, així, en aquests últims dos anys, s'han constituït les agrupacions de Sant Llorenç del Penedès, Terra Alta, Ribera d'Ebre, Priorat —entre parèntesis TAREP—, Voltregà, Osona Nord i Orís, i s'està treballant en la constitució de les de Tremp i d'Artesa de Segre. Però els programes d'actuació en sanitat animal no es poden sintetitzar solament en línies concretes d'acció i promoció, sinó que també és necessari que a nivell català es disposi de la normativa escaient. Per això, el Departament treballa en l'elaboració de la normativa de regulació dels diferents aspectes de la sanitat animal que estableixin els objectius i les línies marc d'actuació a Catalunya.

Lluita contra la pesta porcina africana. La pesta porcina africana és un flagell de difícil i necessària eradicació, no solament per les pèrdues econòmiques que ocasiona a la ramaderia catalana, sinó, a més, per les limitacions que comporta en relació amb l'exportació de productes carnis a la Comunitat Econòmica Europea. És per això que s'ha posat, i es posa, especial atenció a totes les accions encaminades a la prevenció i la lluita contra aquesta malaltia.

Es considera que els objectius prioritaris han de ser: dur a terme una intensa vigilància de granges, d'engreix i de producció i d'escorxadors per tal d'obtenir un control ràpid i eficaç de la difusió de la malaltia —En aquests darrers dies, els Serveis de Sanitat Animal han donat mostres, a Osona, d'aquesta enèrgica línia d'actuació. Foment d'instal·lacions adequades dels nuclis de producció: tancament de cicles, instal·lacions complementàries preventives, foses, tanques, etc. Intensificació de les tasques de diagnòstic preventiu —detecció d'animals portadors— i diagnòstic definitori de la malaltia i de policia sanitària, sacrifici obligatori, períodes de quarantena, etc. Treballar amb aquests objectius, fonamentalment amb les agrupacions de defensa sanitària.

Un aspecte important en parlar de prevenció i lluita contra la pesta porcina africana és el d'assegurances contra aquesta malaltia. El Departament està convençut —i en aquesta línia ja ha treballat— que la implantació i foment de l'assegurança contra la pesta porcina contribuirà positivament i notablement a assentar les bases de bons programes d'eradicació. L'objectiu final i primordial d'aquest programa és la consecució d'àrees lliures de la malaltia. Pensem que de moment això és una

utopia. Creure que aquest estrall es pot eradicar de cop i en tot el territori després de tants anys és realment un somni. Però estem completament convençuts que amb la coordinació dels ramaders agrupats i llur participació en les tasques de policia sanitària i control, amb la millora, com hem dit, de les condicions estructurals de les seves explotacions i el tancament de cicles productius per zones es pot de mica en mica arribar a declarar aquestes zones lliures de malaltia.

Per aquestes raons, el Departament vol enguany establir una línia d'ajut econòmic a explotacions porcínes que tinguin en compte la integració en agrupacions de defensa sanitària, el tancament de cicles de producció i la instal·lació d'infraestructures complementàries. I diem selectiva perquè es vol que vagi dirigida a aquells que, juntament amb l'Administració, lluiten activament contra la malaltia.

Foment de la selecció i millora genètica i dels mètodes moderns de reproducció. Entre els factors determinants de la producció ramadera, tant a nivell individual com col·lectiu, té un paper molt important el nivell de qualitat genètica del bestiar, entesa aquesta com el conjunt de factors hereditaris que condicionen genèticament les característiques morfològiques, productives i de rusticitat i adaptació al medi dels animals, i també en la qualitat de les seves produccions. En aquest sentit, esdevé un objectiu molt important per a intentar assolir una millora de la productivitat ramadera en general i incrementar el nivell genètic de les poblacions ramaderes catalanes, a través de l'execució i estímul de programes de control, selecció i millora genètica del bestiar. Perquè la millora genètica sigui, però, efectiva, cal atényer una ràpida difusió i un ampli i correcte ús dels animals d'alta qualitat genètica. D'aquí que dins d'aquesta línia es contempla també, com a objectiu general i necessari, la promoció i el foment dels mètodes artificials de reproducció d'animals.

Línies d'actuació. Per la seva importància econòmica i social a Catalunya i pel fet que esdevé un factor estratègic, es considera com a principal objectiu específic d'aplicació en el sector porcí, i sota la supervisió de l'Administració, un esquema de selecció i millora genètica a nivell nacional català, el primer pas del qual és la posada en marxa d'un centre de comprovació de rendiments que la Generalitat ja té en fase de construcció a Girona, Morells concretament.

Són també objectius específics, en els quals treballa el Departament, d'aquesta línia d'actuació: el foment i promoció del control del bestiar des d'un punt de vista productiu —el Departament ha promogut activament aquesta línia i va dictar el Decret 385/82 en aquest sentit—, el foment de l'aplicació de la inseminació artificial en boví-porcí, la conservació de les races autòctones com a patrimoni científic cultural de Catalunya que són i la millora del nivell genètic productiu en agrupacions de productors d'oví i conills.

Foment i orientació de les produccions, amb èmfasi particular cap al sector lleter —programa de reestructuració del sector—, per a permetre que aquest pugui afrontar amb garanties d'èxit la difícil entrada en el Mercat Comú —no dic difícil pel fet dels tractes que ja hi ha, sinó per aquesta producció específica. I, d'altra banda, el foment de la ramaderia extensiva. El foment de la ramaderia extensiva té com a objectiu la utilització, com hem dit abans, en zones de muntanya de prats i pastures infrautilitzades mitjançant bestiar autòcton, sempre que

sigui possible, d'alta rusticitat que pugui aprofitar els esmentats recursos per tal d'anar reduint el dèficit carni de Catalunya, a la vegada que es millora la productivitat dels ramats.

Orientació, foment i millora de la producció agrícola. Dins d'aquests programes d'actuació del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, es persegueixen els següents objectius generals, tots ells encaminats a resoldre les problemàtiques a què es veu enfrontat el sector agrícola. Objectius generals: reducció de les pèrdues de la producció agrària causada per les plagues i fenòmens naturals, evitant la introducció i difusió dels agents nocius amb ràpid diagnòstic, divulgació i aplicació de tractaments adequats i experimentació de noves tècniques de lluita més efectives. Orientar les produccions agrícoles cap a les produccions que permetin una viabilitat econòmica a les explotacions, fomentant l'adopció dels cultius que donen elevats rendiments i la demanda dels quals està en expansió, i reestructurar aquells conreus menys productius i en els quals hi ha excedents.

Foment de la productivitat agrícola mitjançant l'ús cada cop més intensiu de llavors i planters seleccionats i de la correcta incorporació de fertilitzants, productes fitosanitaris i ús adequat de maquinària i utillatge.

Assegurar a l'agricultor que els mitjans de producció que adquireix responen a la qualitat definida pels venedors. Així mateix, divulgar les formes d'utilització correcta per tal que no ocasionin accidents i se'n pugui optimitzar el rendiment.

Per tal d'assolir els esmentats objectius, el Departament ha dut a termes les diferents línies d'actuació que creu que s'han de continuar aplicant. Aquestes són:

Protecció i defensa de vegetals. Ha estat una de les funcions assumides prioritàriament amb l'objectiu no solament de millorar la producció, sinó també la qualitat. En aquesta línia cal cercar, primer, desenvolupar noves tècniques de lluita i potenciar els sistemes i serveis de diagnòstic a Catalunya. A similitud de les agrupacions de defensa sanitària en producció animal, és molt important que s'assoleixi una bona participació, identificació i integració del pagès en la defensa i lluita contra els flagells dels vegetals. Per això, una de les línies noves de lluita que s'ha emprat i cal continuar emprant és la promoció d'agrupacions. S'ha promogut la creació d'agrupacions de defensa vegetal per tal de lluitar col·lectivament contra la pedregada, el barrinador de l'avellaner, el clivellat de la poma i el mildiu de la vinya. Això permet d'introduir noves tècniques de lluita integrada dins del context biològic dels cicles productius i d'acord amb l'estructura de les explotacions. La lluita biològica en uns àmbits molt concrets ens ha donat resultats sorprenents, a engrandir en el futur.

Quant als serveis de laboratori, he de dir que és una de les eines de millor resultat que hem creat, ja que permet de donar resposta a tota la problemàtica que es planteja en l'àmbit territorial de Catalunya, a través de les seves seccions de fongs, insectes i virulogia.

En segon lloc, dins d'aquest tema de protecció vegetal, cal donar èmfasi a les campanyes sanitàries de protecció col·lectiva, i l'estem donant, amb aquestes campanyes que hem citat anteriorment, i més a les campanyes del barrinador de l'arròs, la zeuzera —gran problema, avui dia, per a determinades comarques de Tarragona—, sempre, també, amb l'èmfasi en l'aspecte col·lectiu de la lluita.

Les plagues vegetals cal detectar-les amb temps i donar avis ràpid als pagesos. Per això, un objectiu també concret i important és una bona xarxa d'avisos. En aquests moments, es disposa de prop de dues centes estacions de control de les plagues. Mitjançant feromones vegetals, bateries de mosquers, paranys lluminosos, se segueix l'evolució de la plaga, i a través de termopluviòhumectògrafs i estacions meteorològiques convencionals i biometrons.

D'aquesta manera es detecten i es donen els avisos a temps. I es controla, de manera molt pragmàtica, la infecció per fongs. A través d'aquestes dades, adequadament processades, es dona l'avis, com he dit abans, amb missatges radiofònics, periodístics, butlletins, targetons i contestadors automàtics en funcionament permanent.

Tot això es complementa amb un control de planters dels productes fitosanitari, del seu ús i dels seus productors i distribuïdors.

L'orientació, foment i reestructuració de conreus. De particular importància, en parlar del sector agrícola, esdevé el tema d'orientació de conreus. Un cop definida la situació actual, avaluats els recursos productius i analitzada la demanda de productes agraris, es planteja la necessitat d'adaptar la producció a les demandes del futur. És així que s'han establert uns programes d'adequació d'estructura productiva a l'esmentada realitat present i futura. Els objectius que té marcats el Departament són els següents: descriure i avaluar el potencial productiu d'àrees específiques amb el grau de permanència, tenint també en compte els aspectes climàtics que permetin determinar les bases de millora, foment i reestructuració dels cultius.

Reestructuració de dos cultius tan importants en el camp català com són l'olivera i la vinya, de cara a millorar la qualitat, la productivitat i, a la vegada, disminuir els excedents en reorientar les superfícies on es produeix amb baix rendiment cap a altres conreus.

Foment de pastures en àrees de muntanya, per tal d'abaratir els costos de producció de les explotacions ubicades en aquestes àrees. Obtenir un aprofitament més elevat d'aquests sòls, i, en general, augmentar el rendiment d'aquestes zones deprimides.

Foment de l'ús de llavors i de planters seleccionats, mitjançant el suport econòmic i la divulgació entre els pagesos de la necessitat d'aplicar-los per a augmentar la productivitat.

De gran importància per la seva transcendència social i econòmica a Catalunya són els plans de reconversió de la vinya i l'olivera. Recordem que al sector vitivinícola hi ha trenta mil famílies, i en el sector oliverer, unes altres deu mil famílies. A més a més, són produccions que coincideixen amb les zones més deprimides de Catalunya. L'establiment d'un pla de reestructuració i reconversió de la vinya ens permetrà potenciar zones amb forta vocació vitivinícola, i amb possibilitats d'incrementar la producció de vins de qualitat, al mateix temps que, mitjançant la reconversió, disminuiran les superfícies generadores d'excedents de vins de baixa qualitat, afavorint la seva reorganització productiva.

Amb això es persegueix una millor adaptació de l'oferta a la demanda interior, permetent als viticultors catalans aconseguir remuneracions en llotja millors per al seus productes, i als consumidors, accedir a productes de més qualitat en un mercat

més diferenciats.

Referent al sector de l'olivera, el Pla de Reestructuració de l'Olivera Millorable, i Reconversió de Comarques Oliveres Deprimides es planteja amb dos objectius ben diferenciats: d'una banda, es pretén la reestructuració de l'olivera millorable, és a dir, la millora de l'olivera existent amb possibilitats, en un termini curt, d'incrementar la seva productivitat, que pot ser elevada, amb les accions de millora que es proposen. Es tracta d'afavorir la reorientació productiva de l'olivera menys productiva —perdó, per la redundància—, atenent molt especialment la situació que es deriva d'aquesta transformació per a la població assentada a les comarques on es troba localitzada.

Aquest pla ha sorgit com una necessitat imperiosa, donades les especials circumstàncies de competitivitat per les quals travessa el sector oliverer, en el context de la producció agrària nacional i internacional, fent aconsellable una adaptació a les noves circumstàncies i projectant-les en terminis suficients per a assegurar un futur econòmic i esperançador per al sector.

En resum, doncs, es contemplan accions de reestructuració de l'olivera millorable. El Departament ja ha endegat accions de millora dels processos de recollida —mecanitzada—, i amb el protocol de l'oli de les comarques del Baix Ebre, Montsià i Ribera d'Ebre s'ha establert un ampli i ambiciós pla de millorament.

D'altra banda, es planteja la reconversió de zones olivereres marginades. Com a alternatives, la promoció de l'establiment d'explotacions ramaderes —oví, conills, apicultura—, introducció de conreus alternatius, determinats fruits secs com poden ser el pacaner, el noguer, el pistatxo... El Servei d'Investigació Agrària treballa en els estudis d'adaptació de les plantes aromàtiques i medicinals, en les quals són ja nombrosos els assaigs que s'estan portant a cap.

D'altra banda, el Foment Farratger Pradenc sorgeix com una necessitat de donar utilitat a terrenys abandonats però aptes per a produir pastures. Els objectius fonamentals d'aquest projecte es poden resumir en els punts següents: a) recuperar superfícies poc aprofitades; b) resoldre el problema actual de la manca de pastors; c) desenvolupar una pastura controlada i racional, millorant-ne l'aprofitament; d) reduir els costos de producció amb un més gran aprofitament dels recursos naturals; e) incrementar els censos ramaders i les produccions unitàries dels animals; f) perllongar el temps d'estada del ramat damunt dels prats al llarg de l'any; g) crear al·licients per tal d'aturar la despoblació de les àrees deprimides. Tots els objectius previstos en aquest projecte es refereixen, fonamentalment, a la millora integral d'explotacions agrícoles i ramaderes, exclusivament per a comarques deprimides i àrees de muntanya.

El Departament donarà, de manera immediata, les normatives escaients per a endegar aquests programes en la campanya 1983. Com a objectiu i línies d'acció complementàries, el Departament ha iniciat una tasca de control de la qualitat dels mitjans de producció utilitzats per l'empresa agrària. La creació de l'Estació de Mecànica Agrícola de Lleida, amb el centre de control de maquinària a Alfarràs i a Lleida, contribuirà, sens dubte, a mantenir un adequat seguiment. Altres línies són les campanyes d'estalvi energètic, en tots els aspectes de la producció agrària, i el foment de l'ús de planters i

de llavors seleccionats, tal com estableix el Decret 331/1982, junt amb el servei de control d'aquests mitjans de producció.

Programa de desenvolupament del sector pesquer.

El sector pesquer de Catalunya, encara que té poca incidència en el total productiu de l'Estat espanyol —un 5% de les extraccions— es destaca especialment per la seva situació estratègica, prop del mercat de consum i per l'alta qualitat del seu producte.

Diàriament, prop de 9 000 homes surten al mar en unes condicions de treball molt dures per tal d'abastir de peix fresc el mercat. L'encariment dels carburants i de la sobrepesca provoquen una problemàtica d'urgent solució que cal enfrontar decisivament. És en aquest sentit que el Departament ha establert les següents línies d'actuació.

Objectius generals. Realització d'un inventari de l'esforç pesquer en les seves diferents modalitats, definició dels sistemes d'extracció més rendibles, i avaluació dels recursos pesquers, que ens permetran definir l'esforç pesquer suportable en cada pesqueria.

Formació tècnica del pescador per tal de tenir una major eficiència; ordenació de les activitats extractives per tal de preservar els recursos, estalviar energia i permetre l'aprofitament màxim. Prestar una especial atenció a les produccions amb més possibilitat de creixement, com són el marisqueig i l'aqüicultura.

En quines línies actua i en quines es planteja de continuar actuant el Departament? Encara que fa solament sis mesos que ens van transferir uns primers traspassos en matèria de pesca en aigües interiors, marisqueig, aquicultura i activitats recreatives, s'ha iniciat un esquema de treball d'urgència per tal de complir els objectius proposats.

Primer, per tal de donar un màxim de transparència a les actuacions administratives, s'ha realitzat una revisió de les concessions de tot tipus existents en el litoral català, adequant-les a la realitat existent. En aquest sentit cal palesar especialment la reordenació del polígon de viviers de cultiu, Tortosa A.

Després de més d'un any de reunions, el 27 de novembre de 1982 es constitueix en el Palau de la Generalitat de Catalunya la Federació Catalana de Confraries de Pescadors, que permet superar les anteriors agrupacions per províncies, i que també permet fer front comú per tal de cercar les solucions a la problemàtica abans esmentada.

D'altra part, el Departament, d'acord amb la Resolució 50/1 del Parlament de Catalunya, crea el Consell Assessor de Pesca, mitjançant el qual es disposa d'un element d'assessorament d'alt nivell on acudeixen persones destacades de tots els sectors, per tal de contrastar els esquemes de treball i els programes establerts per al sector pesquer. El Consell de Pesca representa, en aquest context, un element valuós que assegura una resposta adequada a la problemàtica pesquera.

El Departament ha realitzat un inventari dels vaixells de tota la costa catalana, atenent el seu tonatge, tipus d'art i tripulació, que ens ha permès de definir el potencial extractiu de cada punt, així com la rendibilitat del sector.

D'altra part, s'ha iniciat un estudi per tal d'avaluar en tots els seus àmbits les possibilitats extractives de la nostra costa, d'acord amb les diferents zones i modalitats de pesca. Aquesta tasca ens permetrà d'establir el nivell òptim extractiu, preservant a la pesca el mínim cost de carburants.

Tots els objectius exposats no podran ésser acomplerts sense una bona formació tècnica del pescador, que li permetrà d'assumir les noves tecnologies d'estalvi d'energia i la millora de llurs rendiments.

És per això que enguany s'inicien els primers cursos d'ensenyament nàutic pesquer, que donaran una millor capacitat professional i que abasten el nostre projecte de creació de la primera Escola Pesquera de Catalunya.

El marisqueig i l'aqüicultura ens han merescut una especial atenció, ja que són els aspectes que permeten un major creixement productiu. Juntament amb les confraries de pescadors s'estan seguint unes experiències que permetran una adequada estructura productiva del sector.

S'ha establert també el carnet de Pesca Recreativa que permet, a més del lleure, controlar una activitat en pla de creixement que, enmig d'un mar de recursos escassos, podria afectar el personal professional de la pesca.

En una primera fase s'han elaborat una sèrie de normatives concretes per tal d'ordenar les extraccions de diferents espècies: ordenació de l'extracció del corall, ordenació marisquera d'una zona del Delta de l'Ebre, ordenació de la pesca del gànguil. Totes elles han estat trameses al Consell de Pesca per tal d'escoltar el seu dictamen i entrar en la redacció definitiva.

Tots aquests projectes d'ordenació se situen dins d'un entorn més ampli d'ordenació de tota l'activitat pesquera, que té en compte en els seus esquemes l'informe presentat per la Comissió d'Agricultura al Parlament Europeu sobre la política comunitària de la pesca en el mar Mediterrani, aprovat en la sessió dels propassats dies 23 i 24 de novembre de 1982.

D'altra part, s'ha iniciat una tasca de sancions enèrgica i estricta, que obliga tota la collectivitat pesquera, en igualtat de condicions, a seguir les normes i els compromisos establerts.

Finalment, la Llei de Pesca en què estem treballant vindrà a donar el marc adequat al ple desenvolupament legislatiu d'unes normatives actuals de les quals el sector pesquer està mancat.

A l'últim, cal parlar del foment de l'agroindústria i promoció dels productes agroalimentaris de qualitat.

Ja he dit al principi de la meua exposició, quan parlava del diagnòstic de base per a l'endegament de la política agrària a Catalunya, que els elements del mercat local, estatal i estranger fan que a Catalunya esdevinguin de cabdal importància la producció i la comercialització dels productes agroalimentaris competitius i de qualitat, que la voluntat i la vocació transformadora del nostre país és gran, i que aquesta realitat agroindustrial avui es troba encara en fase de consolidació.

D'altra banda, l'aglomeració urbana catalana l'hem de considerar com el millor mercat de consum del Mediterrani i d'aquí que, en primer terme, les accions s'hi han de dirigir. Per a competir, a més a més, en els mercats exteriors, també cal fer-ho amb productes d'elevada qualitat.

Però en aquesta anàlisi no hem d'oblidar l'estructura actual del nostre sector agroalimentari, que es basa, fonamentalment, en empreses petites i mitjanes. A moltes d'elles se'ls podria afegir el qualificatiu d'empreses artesanals, sovint mancades de l'adequada tecnologia i amb poc accés a la innovació tecnològica i als nous mètodes de processament, transformació, presentació i comercialització dels productes. S'ha de contemplar, també, que, dins l'estructura industrial, s'hi han

de comptar les cooperatives agràries, que, sens dubte, han d'anar entrant, cada vegada més, en el món de la transformació i de la comercialització. És per això que el Departament té marcada com una de les línies mestres de la seva política agrària l'acció del foment de l'agroindústria i la promoció de productes agroalimentaris de qualitat. Aquesta línia d'acció política ha portat, fins i tot, a la creació dels organismes autònoms del Departament, l'INCAVI i l'INCACARN, que cobreixen les necessitats d'assistència tècnica, investigació i innovació tecnològiques, promoció, seguiment i control dels dos sectors més importants: el sector industrial carni i el sector vitivinícola. L'un, l'INCACARN, que cobreix els productes ramaders, en el qual, com ja s'ha dit en el diagnòstic, Catalunya n'és netament exportadora, i, l'altre, el sector vitivinícola, com ja saben vostès, d'importantíssima transcendència social i necessitat d'un canvi estructural, d'imatge i de competitivitat en el mercat.

Quins són els objectius generals que es persegueixen en aquest camp? Com a objectiu general, que ja he esmentat abans, l'adequació del sector agroalimentari català en el nou marc jurídic i econòmic de la Comunitat Europea i, per a aconseguir-ho, hem establert els objectius següents: promoció del consum de productes de qualitat, amb la finalitat de potenciar la millora de les produccions i una millor informació al consumidor; potenciar la vitalitat del sector de les indústries agràries a través de l'adopció de millores en la tecnologia i l'agilització de la reconversió d'aquells sectors on la crisi és més palesa, conscients de la importància del sector en l'economia catalana i la futura integració a la Comunitat, la qual cosa comportarà un important augment de la competència; fomentar la ubicació d'indústries agràries a les zones de producció, per tal de potenciar el desenvolupament de les àrees rurals; augmentar la transparència del mercat per a permetre de garantir remuneracions més elevades als productes de més qualitat; igualment, fomentar l'agrupació dels productors per a assegurar una major presència en fases més avançades de la comercialització, fet que ha de repercutir favorablement en la rendibilitat; facilitar la contractació dels productes agraris en els mercats d'origen, possibilitant la participació dels productors en la formació de preus. Quines són les línies d'actuació que s'han emprès o s'han d'emprendre per a assolir els objectius esmentats? Primer, cal mantenir una acció activa contra els fraus alimentaris i continuar duent a terme una enèrgica política d'anàlisi i control de la qualitat. El Departament, tot i no tenir transferits encara els serveis de defensa contra fraus —els quals s'estan negociant—, en col·laboració amb el Departament de Sanitat i Comerç ha endegat ja algunes campanyes sobre el tema, campanyes de l'oli i el vi. Segon, cal promoure —i s'està fent— els productes agraris de qualitat i assegurar la seva correcta comercialització. Donar a conèixer la qualitat dels nostres productes, millorar la transparència del mercat, escurçar la cadena comercial, normalitzar els productes agraris per tal de facilitar-ne el maneig i el coneixement. Aquests són, en resum, els nostres objectius en el món comercial agrari. Tots vosaltres heu conegut la qualitat dels nostres vins a través de més de cinquanta mostres que anualment realitzem a Catalunya; això és un fet concret.

La promoció dels olis, iniciada un any abans dels dolorosos efectes del frau provocat per la síndrome tòxica, ens va per-

metre, a través de controlar la qualitat dels olis comercialitzats a Catalunya, de millorar les seves perspectives comercials. Avui podem afirmar que els olis de Catalunya han pres carta de naturalesa dins la nostra alimentació quotidiana. Actualment s'està fent la promoció de fruits secs, amb la col·laboració de diverses institucions catalanes que ens permetran donar a conèixer la bondat d'aquests productes d'alta qualitat nutritiva. També s'han realitzat les mostres de productes de qualitat, d'embotits, etcètera.

Així mateix, fa pocs dies, i a l'efecte de reglamentar aquestes activitats genèriques de promoció, el Consell Executiu va dictar el Decret 33/1983, del 10 de febrer, sobre Denominacions Genèriques de Qualitat. La manca, fins a aquell moment, d'una normativa sobre la matèria, feia que alguns industrials presentessin uns *labels* certificant o garantint unes qualitats dels seus productes que, en molts casos, provocaven una palesa confusió al consumidor. L'objectiu de les denominacions genèriques és atènyer una actuació administrativa eficaç per tal que els productes agroalimentaris emprats garanteixin al consumidor una millora de la qualitat i també, al productor i industrial aollints als concerts previstos en l'esmentat Decret, una seguretat de protecció oficial per a llurs productes, a través d'una comercialització més eficaç, possibilitant la diferenciació dels productes no protegits per aquesta normativa.

Un objectiu complementari, però no per això menys important, que s'assoleix amb aquesta política és el d'apropament del ciutadà, del consumidor, al pagès —sector agrari—, productor —comercialitzador. Crec que això és necessari i ajudarà també a un millor coneixement i respecte recíprocs dels mons urbà i rural. Així mateix, subsidiàriament, es potencia el turisme rural a través de les rutes del vi, de l'oli, etcètera, que poden significar, a termini mitjà, el descobriment, per la nostra població urbana, de nous indrets turístics i de suport a aquestes zones.

La tercera línia d'acció important és la de foment i millora dels processos tecnològics de transformació i comercialització de les indústries i cooperatives agroalimentàries. Com en els altres casos, no es pot fer això d'una manera aïllada, i s'ha de comptar també amb una participació del sector. Per això, aquesta línia s'ha de dur a terme bàsicament amb la participació d'aquests, i, per això, la fórmula que creiem que és oportuna i s'ha estat usant és la de protocols de col·laboració. Aquesta fórmula de coparticipació s'ha dut a terme amb els consells reguladors de les denominacions d'oli de Borges Blanques i Siurana. No parlem de l'acció constant amb els consells reguladors de les zones de denominació d'origen dels vins de Catalunya. Podem també mencionar el protocol de l'oli de les comarques del Baix Ebre-Montsià, que ha permès de definir la problemàtica industrial i donar alternatives concretes als problemes plantejats. No vull, però, entrar en una llista d'activitats; assenyalo aquestes, a tall d'exemple, de comensem que s'han d'instrumentar les vies de solució dels problemes plantejats.

I, finalment i òbviament, no em puc deixar una de les línies més importants, la qual és el foment de la industrialització. Aquesta línia s'ha de dirigir cap a la promoció de les empreses agroalimentàries en el medi rural, i ha de permetre el seu arrelament en el context comarcal, prop de la producció, i contri-

buir a l'equilibri del país. Si bé no és a l'abast de la Generalitat la declaració ni la concessió dels beneficis inherents als sectors industrials d'interès preferent, o la delimitació de zones de preferent localització industrial agrària, ens hem marcat com a objectiu important el d'incidir en la definició d'aquestes prop del Govern de l'Estat. Recordem que a Catalunya, fins ara, no hi ha cap zona que hagi estat declarada com a preferent de localització industrial agrària. Considerem molt important que el Govern de l'Estat atengui les nostres peticions en aquest sentit i es corregeixi aquest greuge comparatiu, permetent que aquesta eina de política de foment tingui la seva incidència a Catalunya. Pensem que s'ha de fomentar la implantació industrial en zones poc desenvolupades del país, i, com ja he dit, prop de la producció i en un context comarcal. És en aquest sentit que ens hem dirigit al Govern de l'Estat per tal de demanar que diverses zones de Catalunya siguin declarades com de preferent localització industrial agrària. Esperem que Catalunya trobi en aquesta resposta la satisfacció esperada.

I, senyor President, senyores i senyors Diputats, arribo al final de la meua intervenció. Ja era hora. I ho faig després d'haver passat revista, d'una manera general, però també àmplia i concreta, crec jo, als trets bàsics que configuren el programa agrari del nostre Govern. Ho he fet amb la idea de fer palès que, des de la responsabilitat del qui us parla i del Consell Executiu, es disposa d'unes línies programàtiques que dimanen d'un diagnòstic i coneixement de la problemàtica agrària del nostre país. Ho he volgut fer —almenys aquesta ha estat la meua intenció— des d'una posició de modèstia i respecte envers el sector agrari que tots hem de servir. I vull posar èmfasi en el que tot just acabo de dir: crec que cal que tinguem molt de respecte a aquest, al nostre sector agrari, als homes i les dones que el componen, de la muntanya, de secà, de regadius, titllats d'individualistes en ocasions, sense considerar que moltes vegades l'individualisme és fill de l'aïllament, però aquests mateixos s'uniren fa gairebé un segle, i brindaren l'exemple d'un món associatiu: les cooperatives. Per què no dir que gents, fins i tot lluny de la política, lluitaren per resoldre, units, llurs problemes agraris, i així, de dia en dia, sofriment rera sofriment, aquestes homes fan, han fet i faran la nostra agricultura? Crec que tenim un deure, doncs, en aquest sentit, el deure de comptar amb aquests homes, de pensar i estar convençuts que qualsevol programa, acció concreta o activitat ha de girar al seu entorn i comptar amb el seu destinatari: els homes i les dones de les nostres comarques i del nostre medi rural, que, com deia al principi de la meua intervenció, sense gran grandiloquència, sense entendre massa de lleis i reglaments, malgrat, a vegades, precisament, aquestes mateixes lleis i reglaments, han contribuït amb el seu esforç a fer i mantenir el país, a abastir la seva població, a donar suport al creixement urbà i industrial, el qual també, a vegades, s'ha tornat contra ells mateixos.

Espero i desitjo que aquest debat, o aquestes sessions sobre agricultura al Parlament, al nostre retrobat Parlament de Catalunya, tinguin i assoleixin aquesta motivació: que parlar d'agricultura sigui, a la fi i en si, la raó intrínseca de les sessions, que no fem de l'agricultura un instrument. Crec que no és el que es mereixeria el sector, aquest sector que, com deia, a través dels seus homes ha mantingut l'equilibri del país, ha donat vida a molts i a molts nuclis rurals i, per això, qui us

parla en té profund respecte i admiració.

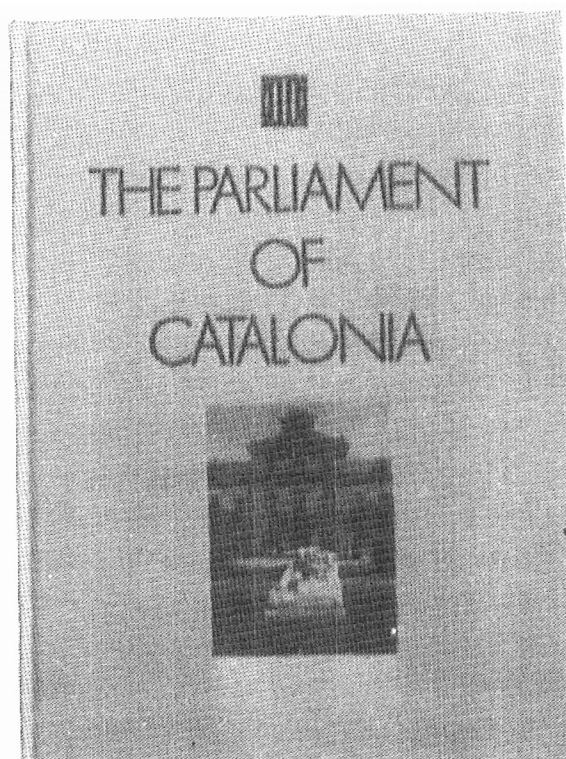
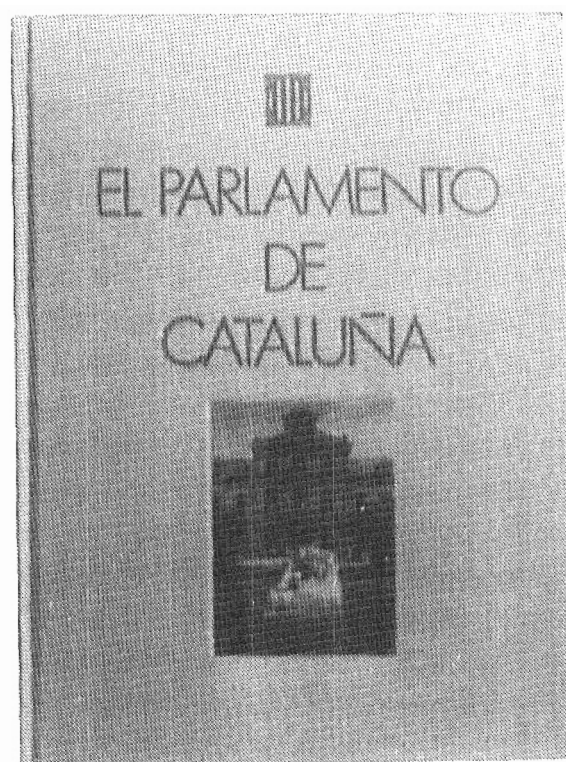
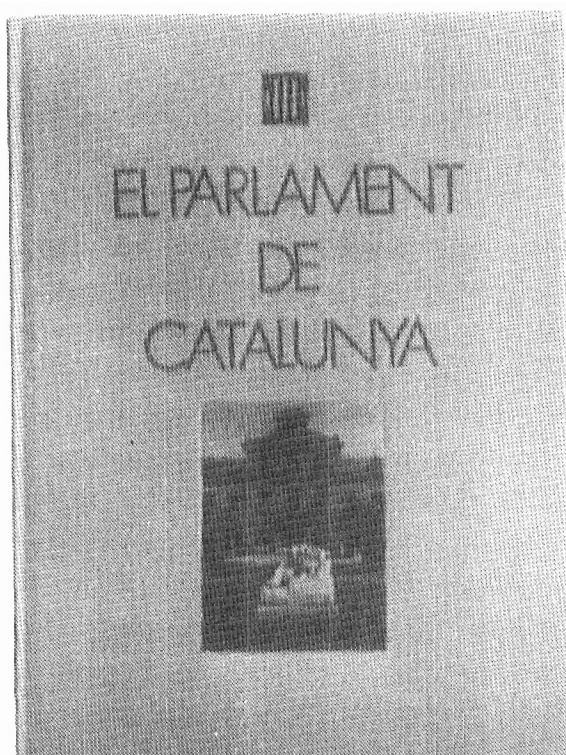
Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT : Gràcies. Senyores i senyors Diputats, la sessió es reprendrà demà al matí, a les deu. Continuarem

aquest punt de l'ordre del dia, amb les intervencions dels Grups.

Se suspèn la sessió.

(La sessió se suspèn a les dues i quatre minuts del migdia.)

Publicacions del Parlament de Catalunya

EL PARLAMENT DE CATALUNYA

Edicions en català, castellà i anglès.

120 pàgines
82 il·lustracions a tot color
22 il·lustracions en blanc i negre

Format: 217x297 mm
Paper couché mat
Relligat en tela

CONTINGUT

Prefaci del M.H. Sr. Heribert Barrera, President del Parlament de Catalunya

La Institució parlamentària en la història de Catalunya, per Jaume Sobrequés i Callicó

Origen
Major edat el segle XIII
El funcionament de les Corts medievals
L'època d'or de les Corts
Les Corts i la crisi del segle XV
Les Corts, escenari del redreçament polític
Progressiva decadència de les Corts els segles XVI i XVII
La desaparició definitiva de les Corts

El Palau del Parlament, per Francesc Vicens

La Ciutadella de Felip V
L'arsenal de la Ciutadella
Un segle i mig de repressió
D'arsenal a palau reial
De palau reial a museu
La instal·lació del Parlament

El Parlament de Catalunya, per Ismael E. Pitarch

El Parlament de la Generalitat restaurada (1932-1939)
Composició del Parlament
Esdeveniments històrics més importants en la vida del Parlament
La funció legislativa
La funció de control
Altres funcions del Parlament

El Parlament de la Generalitat restablerta

Les eleccions al Parlament de Catalunya
Sociologia dels Diputats
La constitució del Parlament de Catalunya
La naturalesa i la funció del Parlament de Catalunya
Característiques del Parlament
L'elecció del Parlament i dels Diputats
La funció i les competències legislatives del Parlament
Les funcions de creació, control i impuls de l'acció política i de govern
La funció electiva
La funció integrativa i solidària del Parlament de Catalunya

El funcionament del Parlament de Catalunya

El Parlament i els Diputats
La seu i el temps de treball
Els òrgans del Parlament
El sistema de treball i de decisió
El procediment legislatiu del Parlament
El control i l'impuls polític de l'acció de govern
La publicitat i el coneixement del Parlament
Els serveis del Parlament

De venda a totes les llibreries
Distribució: L'Arc de Berà, SA, Lluç, 10-14, Barcelona-5

Preu de venda: 1.500 pessetes

AVÍS ALS SUBSCRIPTORS

TAPES I REL·LIGADURA DE LES COL·LECCIONS DEL BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Es fa avinent als Srs. subscriptors de les publicacions oficials del Parlament que poden adquirir les tapes per a rel·ligar les col·leccions corresponents als **anys 1980 i 1981** al preu de 200,- pessetes cadascuna.

Així mateix, el Servei de Publicacions del Parlament es farà càrrec de la rel·ligadura de les col·leccions que se li confiïn, al preu de 450,- pessetes cada volum.

El *Butlletí Oficial* consta d'1 volum l'any 1980 i de 3 volums l'any 1981.

El *Diari de Sessions* consta de 2 volums l'any 1980 i de 3 volums l'any 1981.

Les tapes són folrades en guàfex i estampades en or al pla i al llom.

La rel·ligadura és cosida en fil, amb llom rodó i capçades.

Les col·leccions completes per a la rel·ligadura poden ésser dipositades al magatzem de distribució del Servei de Publicacions, al Palau del Parlament, de 9 a 14 i de 16 a 19 hores, de dilluns a divendres.

CONDICIONS PER A LA SUBSCRIPCIÓ

- 1.— La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.
- 2.— La tramesa regular dels exemplars de subscripció començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.
- 3.— El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Diari, però sense dret als exemplars no rebuts.
- 4.— L'Administració del Diari pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....

carrer núm.

telèfon població.....

districte postal

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

desitja subscriure's a

☐ { DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA i al
BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

(subscripció conjunta)

d'acord amb les condicions impreses adjuntes, a partir del diade..... de.....

fins al 31 de desembre de 198

Amb aquesta finalitat, i amb data de..... de 198 envia

per (gir / taló al portador) núm. la quantitat de pessetes

....., dede 198

Signatura

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, Palau del Parlament,
Parc de la Ciutadella, Barcelona-3

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA. Edició i subscripcions: Servei de Publicacions del Parlament de Catalunya, Palau del Parlament, Parc de la Ciutadella, Barcelona-3. Telèfon 300 64 13. Subscripció anual: 3.000 pessetes. Subscripció anual conjunta amb el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*: 5.800 pessetes. Número solt: 70 pessetes.

Imprès per Multitext, Diputació, 113-115, Barcelona-15.

Dip. Leg. B-27.966-80.